

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

DOKUMENTACJA KONKURSOWA

Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

PRIORYTET VI

RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

DZIAŁANIE 6.1

Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności
zawodowej w regionie

Poddziałanie 6.1.1

***Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na
regionalnym rynku pracy***

Konkurs otwarty nr: 1/POKL/6.1.1/2009

Białystok, luty 2009 r.

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK	4
I. Podstawa prawna i dokumenty programowe	9
II. Informacje ogólne o konkursie	10
1. Informacje na temat Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	10
2. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim	11
3. Instytucja Ogłaszająca Konkurs.....	21
4. Kwota środków przeznaczonych na konkurs	21
III. Zasady konkursu	22
1. Kto może ubiegać się o dofinansowanie realizacji projektu?	22
2. Jakie typy projektów mogą być realizowane w ramach konkursu?	24
3. Do jakich grup docelowych (uczestników projektu) może być adresowana pomoc?.....	25
4. Okres realizacji projektów.....	26
5. Wysokość dotacji.....	27
6. Wkład własny	27
7. Pomoc publiczna	27
8. Budżet projektu i kwalifikowalność wydatków	29
IV. Sposób ubiegania się o dofinansowanie	32
1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu	33
2. Wymagane załączniki.....	34
3. Miejsce i termin składania wniosków	36
V. Proces oceny i wyboru projektów	38
1. Weryfikacja formalna.....	38
2. Ocena merytoryczna	41
3. Informacja o wynikach konkursu.....	43
4. Negocjacje	44
5. Procedura odwoławcza	44
6. Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu i przedłożenie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.....	45
7. Zmiany w projekcie.....	46
8. Płatności	46

9. Sprawozdawczość.....	47
10. Ochrona danych osobowych	48
11. Przechowywanie dokumentów	48
12. Promocja projektu	49
13. Projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej	49
VI. Kontakt z Instytucją Ogłaszającą Konkurs	49

SŁOWNIK

Beneficjent	zgodnie z art. 5 pkt 1 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, późn. zm.) osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizująca projekty finansowe z budżetu państwa lub źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu
Beneficjent pomocy publicznej	zgodnie z art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania, który otrzymał pomoc publiczną.
Cross-financing	zgodnie z art. 34 pkt 2 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. mechanizm, który pozwala na elastyczne finansowanie w ramach jednego funduszu operacji objętej zakresem pomocy innego funduszu do 10% wszystkich wydatków kwalifikowanych stanowiących budżet projektu
Ekwiwalent dotacji brutto	kwota pomocy, którą otrzymałby Beneficjent pomocy lub podmiot ubiegający się o pomoc, gdyby uzyskał pomoc w formie dotacji, bez uwzględnienia opodatkowania podatkiem dochodowym, wyrażoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku zgodnie z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. z 2004 r. Nr 194, poz. 1983 z późn. zm.)
Europejski Fundusz Społeczny EFS	Europejski Fundusz Społeczny (EFS) utworzony został w 1957 r. na podstawie artykułu 123 Traktatu o EWG, jako pierwszy fundusz strukturalny. EFS służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej poprzez poprawę warunków wzrostu, konkurencyjności, zatrudnienia i integracji społecznej
Fundusze Strukturalne	środki finansowe UE umożliwiające pomoc w ramach polityki spójności poprzez dążenie do konwergencji państw członkowskich i regionów, konkurencyjności regionalnej i zwiększenia zatrudnienia oraz europejskiej współpracy terytorialnej. Są to: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS)
Intensywność pomocy	kwota pomocy wyrażona jako odsetek kosztów kwalifikowalnych
Instytucja Pośrednicząca	zgodnie z art. 5 pkt 3 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.) organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, której została

	powierzona, w drodze porozumienia zawartego z Instytucją Zarządzającą, część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego; w przypadku komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytety VI – IX) zadania Instytucji Pośredniczącej w województwie podlaskim realizuje Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego
Instytucja Wdrażająca (IP II stopnia)	zgodnie z art. 5 pkt 4 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.) podmiot publiczny lub prywatny, któremu na podstawie porozumienia lub umowy została powierzona, w ramach programu operacyjnego, realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów; w przypadku Działania 6.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zadania Instytucji Wdrażającej w województwie podlaskim realizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Instytucja Zarządzająca	zgodnie z art. 5 pkt 2 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.) właściwy minister, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub, w przypadku regionalnego programu operacyjnego, zarząd województwa, odpowiedzialni za przygotowanie i realizację programu operacyjnego; w przypadku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytety VI-IX) zadania Instytucji Zarządzającej realizuje Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
Komisja Oceny Projektów	komisja powoływana przez instytucję organizującą konkurs (IOK) do oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. Ocena Komisji stanowić będzie podstawę do ułożenia listy rankingowej projektów rekomendowanych do akceptacji dyrektorowi IOK
Konkurs otwarty	nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły, do wyczerpania określonego limitu środków lub zamknięcia konkursu uzasadnionego odpowiednią decyzją IOK
Osoba bezrobotna	w rozumieniu Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99 z 2004 r., poz. 1001, z późn. zm.), oznacza osobę jednocześnie: niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia; nieuczącą się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym; zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy; ukończyła 18 lat i nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet lub 65 lat w przypadku mężczyzn
Osoba bierna zawodowo	osoba pozostająca bez zatrudnienia, która jednocześnie nie zalicza się do kategorii osób bezrobotnych.

Partner	instytucja wymieniona w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, uczestnicząca w jego realizacji, wnosząca do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne bądź finansowe, realizująca projekt wspólnie z liderem i innymi partnerami na warunkach określonych w umowie z liderem; udział partnera musi być adekwatny do merytorycznej wartości projektu
Personel projektu	osoby zaangażowane do realizacji zadań w ramach projektu, w szczególności osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, osoby samozatrudnione (tj. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą niezatrudniające pracowników) oraz osoby świadczące usługi w formie wolontariatu
Plan działania	dokument o charakterze operacyjnym, obejmujący okres jednego roku budżetowego; przygotowywany przez Instytucję Pośredniczącą we współpracy z Instytucją Pośredniczącą II stopnia osobno dla każdego Priorytetu i zatwierdzany przez Instytucję Zarządzającą na podstawie rekomendacji Podkomitetu Monitorującego
Pomoc publiczna	pomoc udzielana przez Państwo Członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi
Pracownik znajdujący się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	osoba doświadczająca szczególnych trudności związanych z wejściem na rynek pracy, spełniająca co najmniej jedno z kryteriów określonych w art. 2 pkt 9 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.): - pozostawała bez zatrudnienia przez okres co najmniej 6 miesięcy poprzedzających zatrudnienie, - nie posiada wykształcenia ponadgimnazjalnego lub zawodowego, zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED), na poziomie ISCED3, - najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień przystąpienia do projektu ukończyła 50 rok życia, - jest samotną osobą dorosłą wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) lub posiadającą na utrzymaniu osobę zależną, - pracuje w sektorze lub w zawodzie, w którym różnica w poziomie zatrudnienia kobiet i mężczyzn jest co najmniej o 25 % wyższa niż przeciętna różnica w poziomie zatrudnienia kobiet i mężczyzn we wszystkich sektorach gospodarki

	<p>narodowej w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz należy do grupy będącej w mniejszości w danej branży lub zawodzie,</p> <p>- jest członkiem mniejszości etnicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. Nr 17, poz. 141 i Nr 62, poz. 550), który w celu zwiększenia szans na uzyskanie dostępu do stałego zatrudnienia musi poprawić znajomość języka, uzupełnić szkolenia zawodowe lub zwiększyć doświadczenie zawodowe.</p>
Pracownik znajdujący się w bardzo niekorzystnej sytuacji	<p>każda osoba, która pozostawała bez zatrudnienia przez okres co najmniej 24 miesięcy poprzedzających zatrudnienie, zgodnie z art. 2 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz.U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.)</p>
Program operacyjny	<p>dokument przedłożony przez państwo członkowskie i przyjęty przez Komisję Europejską, określający strategię rozwoju wraz ze spójnym zestawem priorytetów, które mają być osiągnięte z pomocą funduszu</p>
Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL)	<p>Jeden z programów operacyjnych, służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce</p>
Projekt	<p>przedsięwzięcie realizowane w ramach programu operacyjnego na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, zawieranej między Beneficjentem a Instytucją Zarządzającą, Instytucją Pośredniczącą albo Instytucją Wdrażającą (IP II stopnia)</p>
Projekt konkursowy	<p>projekt wyłoniony w trybie konkursu, tzn. nabór wniosków o dofinansowanie projektów ma charakter publiczny i powszechny. Instytucja Zarządzająca, Instytucja Pośrednicząca lub Instytucja Wdrażająca ogłasza konkurs co najmniej: na własnej stronie internetowej, w swojej siedzibie w miejscu publicznie dostępnym, a także zamieszcza ogłoszenie o konkursie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub regionalnym</p>
Subsydiowanie zatrudnienia	<p>pomoc publiczna udzielana zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) i obejmująca pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, a także pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych.</p>
Umowa o dofinansowanie projektu	<p>umowa zawierana z Beneficjentem na dofinansowanie lub decyzję o dofinansowaniu, na podstawie których Beneficjent realizuje projekt w ramach PO KL</p>

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu	dokument przedkładany przez potencjalnego beneficjenta do instytucji wdrażającej w celu uzyskania środków finansowych na realizację projektu w ramach programu operacyjnego
Wniosek o płatność	wniosek kierowany przez Beneficjenta do Instytucji Wdrażającej (IP II stopnia) w celu dokonania rozliczenia poniesionych wydatków w ramach realizowanego projektu
Wskaźniki	miara celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (np. ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska)
Wydatek kwalifikowalny	wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację PO KL; jego poniesienie w ramach projektu jest merytorycznie uzasadnione i spełnia kryteria kwalifikowalności wyznaczone przez Instytucję Zarządzającą
Wzrost netto liczby pracowników	suma aktualnego stanu zatrudnienia wraz z nowo utworzonymi miejscami pracy, przewyższająca co najmniej o nowe miejsca pracy średnią wartość zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy, albo stan zatrudnienia z dnia składania wniosku o pomoc, o ile jest on wyższy od średniego zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy.
Zamówienie publiczne	zgodnie z art. 2 pkt 13 Ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2006r. Nr 164, poz. 1163, z późn. zm.) odpłatna umowa zawierana między zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane.

I. Podstawa prawna i dokumenty programowe

- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (DZ. Urz. UE. L. z dnia 09.08.2008, Nr 214, poz. 3)
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz.U. z 2008 r. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.)
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej nr K (2007) 4547 z dnia 28 września 2007 r.
- Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zatwierdzony przez Instytucję Zarządzającą PO KL w dniu 21 marca 2008 r. (obowiązuje od 1 kwietnia 2008 r.)
- Zasady wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 1 grudnia 2008 r.
- Zasady finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 15 września 2008 r.
- Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 12 stycznia 2009 r.
- Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 19 września 2008 r. (obowiązują od 1 października 2008 r.)
- Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 września 2008 r. w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych (obowiązują od 19 września 2008 r.)
- Podręcznik wskaźników Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 grudzień 2008 r.
- Plan Działania na rok 2009 dla Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich w województwie podlaskim

II. Informacje ogólne o konkursie

1. Informacje na temat Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi jeden z elementów systemu realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013, których celem strategicznym jest: tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Celem głównym PO KL jest **wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej**. Program składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równoległe na poziomie centralnym (Priorytety I-V) i poziomie regionalnym (Priorytety VI-IX). W ramach komponentu centralnego wsparcie kierowane jest głównie na rzecz zwiększenia efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego zostały przeznaczone na wsparcie osób i grup społecznych. Realizacja Priorytetu X Pomoc Techniczna pozwoli na sprawne wdrażanie i monitorowanie postępów realizacji Programu oraz promocję Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce.

Projekty, na które ogłaszany jest nabór wniosków, realizowane są w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*, Działania 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wsparcie aktywności zawodowej w regionie*, **Poddziałania 6.1.1. Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.**

Funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki pełni Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Funkcję Instytucji Pośredniczącej dla Priorytetu VI w województwie podlaskim pełni Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

Funkcję Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) dla Działania 6.1 w województwie podlaskim pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.

2. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim

Pracujący i bezrobotni

W końcu 2007 r. w gospodarce narodowej Podlasia **pracowało**¹ 410,8 tys. osób, czyli 54,9% osób w wieku produkcyjnym. W porównaniu do końca poprzedniego roku liczba pracujących zwiększyła się o 16,4 tys. osób, tj. o 4,2%. Województwo podlaskie jest regionem typowo rolniczym i udział pracujących w rolnictwie jest znaczący. W 2007 r. wyniósł on 33,3%, tj. ponad dwukrotnie więcej niż średnia krajowa (15,5%). W porównaniu do roku ubiegłego wskaźnik ten zmniejszył się (było: 34,7%), co świadczy o tym, że niekorzystna struktura zatrudnienia na terenach wiejskich ulega systematycznym zmianom. Generalnie, w strukturze pracujących na Podlasiu dominuje sektor usługowy – 45,7% i jego udział zwiększa się, zwiększa się także udział sektora przemysłowego i wynosił on w końcu 2007 r. 20,3%.

Od kilku lat można mówić o trwałej poprawie sytuacji na rynku pracy zarówno w skali kraju, jak i w woj. podlaskim. Rok 2008 przyniósł dalsze pozytywne zmiany, choć ich tempo znacznie się zmniejszyło. Świadczą o tym zarówno wskaźniki dotyczące bezrobocia, jak i zatrudnienia w regionie. W 2007 roku **bezrobocie rejestrowane**² zmniejszyło się o 13,0 tys. osób, tj. o 26,6%, a w 2008 r. – o dalsze 3,0 tys. osób, tj. o 6,1% i ukształtowało się w końcu roku na poziomie 45,8 tys. osób (w końcu 2007 r. – 48,8 tys. osób). Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy woj. podlaskiego w końcu 2008r. stanowili 9,8% ludności aktywnej zawodowo (przed rokiem 10,7%). Stopa bezrobocia w województwie była po raz pierwszy od lat wyższa od średniej krajowej - o 0,3 punktu proc. (przed rokiem – niższa o 0,7 punktu).

Jednocześnie zwiększa się liczba pracujących. **Przeciętne zatrudnienie**³ w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w 2007 r. 94,8 tys. osób, tj. o 1,5% więcej niż w poprzednim roku. W 2008 r. zatrudnienie zwiększyło się o dalsze 5,4% i wyniosło 99,9 tys. osób. Wzrost dotyczył zatrudnienia w sektorze prywatnym (o 7,8%), przy jednoczesnym spadku zatrudnienia w sektorze publicznym (o 10,6%). Biorąc pod uwagę poszczególne sekcje działalności gospodarczej, zatrudnienie zwiększyło się przede wszystkim w górnictwie (o 11,7%), hotelach i restauracjach (o 10,0%), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 9,5%), budownictwie (o 7,9%) oraz w handlu i naprawach (o 6,6%). Spadek przeciętnego zatrudnienia nastąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę (o 2,4%).

¹ Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2008, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2008, s.113,

² Podlaski Rynek Pracy grudzień 2008, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok grudzień 2008, s.3

³ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego nr 12/2008, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Grudzień 2008, s.2 i nast.

Poprawa sytuacji na rynku pracy jest wynikiem m. in. **wzrostu aktywności zawodowej**⁴ ludności województwa. Liczba aktywnych zawodowo wyniosła w III kwartale 2008 r. 538 tys. osób, tj. o 7,8% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wskaźnik aktywności zawodowej w grupie ludności powyżej 15 roku życia wyniósł 55,3%, tj. o 0,6 punktu więcej niż przed rokiem, a wskaźnik zatrudnienia – 52,5%, tj. więcej o 2,6 punktu. Należy tu podkreślić, że oba te wskaźniki są wyższe niż średnia krajowa (odpowiednio: wskaźnik aktywności zawodowej – 54,6%, wskaźnik zatrudnienia – 51,0%).

Dane statystyczne wskazują, iż woj. podlaskie prezentuje się korzystnie na tle kraju. Na tle krajów UE nadal jednak bezrobocie jest tu wysokie (stopa bezrobocia w grupie krajów EU 27⁵ w końcu listopada 2008 r. wyniosła 7,8%) i dotyczy w przeważającej części osób o niskich kwalifikacjach bądź umiejętnościach i wykształceniu nie odpowiadających aktualnym potrzebom rynku pracy. Dlatego też, mimo dużej podaży zasobów pracy, podlascy pracodawcy, podobnie jak pracodawcy w innych regionach kraju, mają poważne trudności z zatrudnieniem pracowników w konkretnych zawodach, z doświadczeniem i umiejętnościami praktycznymi.

Zjawisko to jest potęgowane przez procesy migracyjne ludności, wyjazdy do pracy za granicę głównie osób młodych, dobrze wykształconych, o poszukiwanych również na naszym rynku pracy kwalifikacjach. Z danych GUS wynika, że w końcu 2007 r. poza granicami Polski przebywało czasowo ok. 2270 tys. osób i liczba ta zwiększyła się o 320 tys. w ciągu jednego roku i podwoiła się w okresie naszego członkostwa w UE. (1000 tys. w 2004 r. oraz 1950 tys. w 2006 r.), przy czym 1925 tys. mieszkańców naszego kraju przebywało w Europie (770 tys. w 2004 roku oraz 1610 tys. w 2006 r.). Zdecydowana większość emigrantów z Polski przebywała w krajach członkowskich UE – ok. 1860 tys. w końcu 2007 r. Szacunek ten uwzględnia także tych Polaków, którzy od dłuższego czasu przebywali poza granicami Polski, w tym w krajach UE, bez względu na ich status pobytu. Pomimo kolejnego zwiększenia skali emigracji, wyraźnie zmniejszyła się jednak jej dynamika⁶.

W 2008 r. nadal zmniejszała się liczba ludności w województwie. Według stanu z dnia 30 września w woj. podlaskim mieszkało 1 191,9 tys. osób i było to o 2,1 tys. mniej niż w końcu 2007 r. Ujemny w ostatnich latach przyrost naturalny osiągnął w 2008r. wartości dodatnie (+0,6‰), co było efektem wzrostu liczby urodzeń oraz spadku liczby zgonów. Zmniejszyła się także skala migracji ludności poza granice województwa, choć nadal saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było ujemne i w okresie 9 miesięcy 2008r. wyniosło -1353 (dla porównania: w analogicznym okresie roku ubiegłego saldo migracji wyniosło -1901). Zjawisko migracji nadal więc rzutuje na ubytek rzeczywisty ludności, bardziej jednak odbywa się ona do innych miejsc w kraju niż za granicę.⁷

⁴ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2008r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok grudzień 2008, s.2 i nast., www.stat.gov.pl/urzedz/bialystok

⁵ Dane: Eurostat

⁶ Informacja o rozmiarach i kierunkach emigracji z Polski w latach 2004-2007. GUS, Lipiec 2008, http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_Informacja_o_rozmiarach_i_kierunk_emigra_z_Polski_w_latach_2004_2007.pdf

⁷ Wyniki wstępne. Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego, nr 11/2008, US w Białymstoku, Białystok Listopad 2008, s. 2

Niekorzystną cechą rynku pracy na Podlasiu jest też utrzymywanie się zróżnicowania terytorialnego poziomu bezrobocia. Najwyższy powiatowy wskaźnik stopy bezrobocia (17,4% - dla powiatu sejneńskiego), stanowił prawie 3-krotność wielkości wskaźnika najniższego (6,2% - dla powiatu siemiatyckiego).

Grupy osób będące w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy⁸

Rośnie poziom wykształcenia ludności województwa, natomiast większość podlaskich bezrobotnych posiada **niski poziom wykształcenia**. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2008 r. przeważały osoby reprezentujące niższe poziomy wykształcenia – 56,1% z nich posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej (25,7 tys. osób). W ciągu roku zmniejszył się zarówno udział grupy osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, jak i osób, które zakończyły edukację na poziomie gimnazjalnym. Grupa **bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych** stanowiła w końcu 2008 r. 31,0% (przed rokiem 32,1%) i obejmowała 14,2 tys. osób. Najmniej bezrobotnych to absolwenci wyższych uczelni (4,6 tys. osób – 10,0%), jednak procent bezrobotnych specjalistów dynamicznie rośnie (w 2000 r. wynosił zaledwie 3,2%, w 2007 r. – 8,3%). Dlatego też proste recepty, według których samo ukończenie szkoły wyższej chroni przed bezrobociem, przestają się sprawdzać.

Ludzie młodzi stają się znów jedną z najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego. Głównym czynnikiem, determinującym bezrobocie wśród młodzieży jest niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, brak odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym zatrudnienie, a przede wszystkim niedostatek miejsc pracy na regionalnym rynku pracy. W końcu 2008r. w ewidencji urzędów pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 10,1 tys. **osób bezrobotnych do 25 roku życia** (22,0% ogółu bezrobotnych). W ciągu minionego roku liczebność bezrobotnej młodzieży do 25 roku życia zmniejszyła się nieznacznie (o 0,1 tys. osób), natomiast jej udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zwiększył się o 1,1 punktu proc.

Dużym problemem regionalnego rynku pracy jest też bezrobocie w grupie **osób powyżej 50 roku życia**, a więc osób pozostających jeszcze w wieku aktywności zawodowej, które są zdolne do pracy i powinny pracować, jednak z różnych przyczyn przechodzą w okres zbyt wczesnej dezaktywizacji. Problem wydaje się przybierać na sile, przybywa bowiem ludności w tzw. wieku produkcyjnym niemobilnym (44-59/64 lata). Wprawdzie poziom bezrobocia osób w wieku powyżej 50 r.ż. zmniejszył się w 2008 roku (o 0,4 tys. – do 10,4 tys. osób), ale rośnie ich udział w ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu 2008r. stanowiły one 22,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i wskaźnik ten był wyższy niż przed rokiem o 0,5 punktu procentowego.

⁸ Dane własne WUP w Białymstoku

W obraz rynku pracy województwa podlaskiego na stałe wpisało się **bezrobocie długotrwałe**. W 2008 r. nastąpiła poprawa sytuacji tej grupy bezrobotnych. W ciągu minionego roku liczba długotrwałe bezrobotnych, tj. osób pozostających bez pracy ponad 12 m-cy (licząc łącznie w ciągu ostatnich 2 lat) zmniejszyła się o kolejne 7 tys., a ich udział spadł o 1,1 punktu i był to największy spadek poziomu bezrobocia spośród wszystkich kategorii bezrobotnych. Nadal jednak jest to jedna z liczniejszych i trudniejszych do zaktywizowania kategorii bezrobotnych. W końcu 2008 r. stanowiła ona 50,8% ogółu bezrobotnych, a ich liczba ukształtowała się na poziomie 23,3 tys. osób. Z długością pozostawania bez pracy ściśle wiąże się poziom wykształcenia. Im niższy poziom wykształcenia, tym większe zagrożenie długotrwałym bezrobociem. W populacji długotrwałe bezrobotnych osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym stanowiły większy odsetek niż wśród ogółu bezrobotnych - 64,6%, i odsetek ten w porównaniu do poprzedniego roku znacznie wzrósł (przed rokiem wyniósł 58,5%). Poprawie uległa więc sytuacja osób lepiej wykształconych, a wśród długotrwałe bezrobotnych jeszcze bardziej pogłębiła się niekorzystna struktura wykształcenia.

Następnym, obok wykształcenia, wieku i czasu pozostawania bez pracy czynnikiem mającym wpływ na sytuację na rynku pracy jest **pleć**. W województwie podlaskim wskaźnik zatrudnienia kobiet jest dużo niższy od wskaźnika zatrudnienia mężczyzn (odpowiednio: 45,0% wobec 60,4%). Wśród osób bezrobotnych proporcje płci rozkładały się w 2008 r. równomiernie, z niewielką przewagą kobiet. Na koniec 2008r. **kobiety zarejestrowane jako bezrobotne** (23,1 tys.) stanowiły 50,4% ogółu. W porównaniu do końca 2007r. odsetek ten zmniejszył się o 3,1 punktu proc. Są jednak kategorie bezrobotnych, w których przewaga kobiet jest znaczna. Dotyczy to grupy bezrobotnych długotrwałe (54,7% to kobiety) oraz bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (odsetek kobiet wynosi 53,4%). W trudniejszej sytuacji na rynku pracy stawia kobiety m.in. konieczność godzenia obowiązków domowych z pracą zawodową oraz niechętnie nastawienie pracodawców do zatrudniania kobiet, mimo posiadania lepszego wykształcenia. I tak, w przypadku podlaskich bezrobotnych, prawie 54% kobiet posiadało wykształcenie średnie i wyższe, podczas gdy odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wynosił około 34%.

Jako osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy traktowani są również **niepełnosprawni**. W ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było w końcu 2008 r. 2,6 tys. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, tj. 5,8% ogółu. W ciągu ostatniego roku liczebność tej grupy bezrobotnych, mimo ogólnego spadku bezrobocia, zwiększyła się o prawie 13% (o 0,3 tys. osób), a procent osób niepełnosprawnych zwiększył się o kolejne 1,0 punktu proc. W omawianej grupie przeważały, podobnie jak w latach poprzednich, osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności, głównie w związku z upośledzeniem narządu ruchu, chorobami psychicznymi oraz z chorobami narządu wzroku. Dominująca grupa wiekowa to niepełnosprawni w wieku 45-54 lata oraz osoby reprezentujące niższe poziomy wykształcenia. Z usług urzędów pracy korzystają

również osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu. Jest to grupa około 0,7 tys. osób w skali województwa.

Specyfiką podlaskiego rynku pracy jest wysoki procent ludności zamieszkałej na wsi i zatrudnionej w sektorze rolnym. Ponieważ jednak większość posiada indywidualne gospodarstwa rolne, jedynie część osób z grupy mieszkańców wsi faktycznie pozostających bez pracy i bez dochodu trafia do rejestrów bezrobotnych. W końcu 2008 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 16,2 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi i stanowili oni 35,4% ogółu bezrobotnych. W ostatnim roku obserwowano zmniejszenie udziału osób zamieszkałych na wsi wśród ogółu bezrobotnych; przed rokiem stanowiły one 37,8%. Mieszkańcy wsi, mimo, że są mniej licznie reprezentowani w populacji podlaskich bezrobotnych, znajdują się w gorszej sytuacji na rynku pracy. Mają mniejszy dostęp do oferowanych miejsc pracy niż mieszkańcy miast. Dlatego też są bardziej zagrożeni bezrobociem strukturalnym - prawie 56% z nich to osoby długotrwale bezrobotne. Wyższy jest też w tej grupie procent osób bez kwalifikacji zawodowych – 34,3%.

Przedsiębiorczość

Według danych REGON w końcu 2008r. w województwie podlaskim zarejestrowanych było 90,2 tys. **podmiotów gospodarki narodowej**⁹ (bez rolników indywidualnych), tj. o 1,5 tys. więcej niż w końcu 2007 r., a 96,6% z nich działało w sektorze prywatnym. W ramach tego sektora przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których zanotowano 72,6 tys. i stanowiły one 80,4% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcjach: handel i naprawy – 27,2 tys. (o 0,8% mniej niż przed rokiem), obsługa nieruchomości i firm – 11,3 tys. (o 2,5% więcej), budownictwo – 10,5 tys. (o 10,0% więcej) oraz przetwórstwo przemysłowe – 8,0 tys. (o 0,5% mniej).

Istotne znaczenie w gospodarce regionu ma sektor MŚP. Udział małych i średnich przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wynosi około 99% i działają one głównie w sekcji: handel i naprawy.

W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów. Najwięcej podmiotów funkcjonowało na terenie miast: Białystok, Suwałki i Łomża oraz w powiatach białostockim, augustowskim i bielskim, zaś najmniej w powiatach sejneńskim i suwalskim. W dalszym ciągu występują bariery szybkiego rozwoju przedsiębiorczości: brak własnych środków oraz niedobór zewnętrznych źródeł finansowania, trudności z uzyskaniem kredytu, bariery rynkowe obejmujące popyt na rynku wewnętrznym i rynkach zagranicznych oraz konkurencję, bariery związane z zasobami pracy (niewłaściwe przygotowanie zawodowe pracowników, brak środków na sfinansowanie szkoleń i kursów dla zatrudnionych).

⁹ Dane: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Analiza potencjału podlaskich przedsiębiorstw została szerzej przedstawiona w Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 roku¹⁰.

Edukacja

Poprawiającej się sytuacji na rynku pracy towarzyszy narastający problem deficytu pożądaných na rynku pracy kwalifikacji. Istotne zmiany w tym zakresie przynieść może przebudowa systemu edukacji, a zwłaszcza modernizacja szkolnictwa zawodowego, ale efekty tych działań obserwować będzie można dopiero za kilka lat.

Dostępność systemu szkolnictwa oraz wzrost aspiracji edukacyjnych społeczeństwa spowodowały podniesienie poziomu wykształcenia ludności woj. podlaskiego. Coraz więcej osób kontynuuje naukę na wyższych poziomach kształcenia. Rośnie liczba słuchaczy szkół policealnych oraz studentów studiów wyższych. Mimo ogólnie nie najlepszej kondycji kształcenia zasadniczego zawodowego, zwiększa się zainteresowanie możliwością kształcenia i na tym poziomie.

W **szkolnictwie woj. podlaskiego**¹¹ od kilku lat zmniejsza się liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2007/08 w szkołach ponadgimnazjalnych kształciło się 55,5 tys. uczniów. Na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego najwięcej uczniów uczyło się w liceach ogólnokształcących – 24,9 tys., dalsze 3,8 tys. uczniów uczyło się w liceach profilowanych. 20,2 tys. uczniów uczęszczało do techników oraz 5,9 tys. – do zasadniczych szkół zawodowych.

Liczba uczniów kształcących się na poziomie ponadgimnazjalnym zmniejszyła się o 1,5 tys. osób (o 2,6%). Spowodowane to było głównie wkraczaniem do szkół roczników niżej demograficznego. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zmniejszyła się liczba uczniów liceów ogólnokształcących (o 2,2%) oraz liczba uczniów w liceach profilowanych (aż o 31,2%). Po początkowym wzroście zainteresowania edukacją w liceach profilowanych, również dających szansę zdobycia świadectwa maturalnego, uczniowie oraz ich rodzice zweryfikowali swoje aspiracje oraz możliwości podołania wymogom programu nauczania. Zwiększyła się natomiast liczba uczniów kształcących się w zasadniczych szkołach zawodowych (o 5,7%) oraz uczniów techników (o 3,8%).

Zmniejsza się liczba słuchaczy kształcących się w szkołach policealnych. W roku szkolnym 2007/08 szkolnictwo policealne obejmowało 11,2 tys. uczniów (o 7,4% mniej niż w poprzednim roku szkolnym). Zmniejsza się zainteresowanie kształceniem na kierunkach społecznych, informatycznych, medycznych, opieki społecznej, ochrony i bezpieczeństwa oraz w zakresie usług transportowych. Rośnie natomiast na kierunkach pedagogicznych, ekonomicznych i administracyjnych, inżynieryjno-technicznych, architektury i budownictwa, rolniczych oraz w zakresie usług dla ludności.

¹⁰ Podlaska Strategia Zatrudnienia do 2015 roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2006

¹¹ Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2008, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2008, s.163 i nast.

Inaczej niż w latach poprzednich, w roku akademickim 2007/08 zmniejszyła się liczba studentów szkół wyższych. Nadal jednak wykształcenie wyższe traktowane jest jako korzystniejsza perspektywa zawodowa. W roku akademickim 2007/08 na terenie woj. podlaskiego działało 19 wyższych uczelni, na których kształciło się 53,4 tys. studentów, tj. o 0,8% mniej niż przed rokiem. Spośród podlaskich studentów najwięcej, bo 26,8% kształciło się na Uniwersytecie w Białymstoku (14,3 tys. osób). Na Politechnice Białostockiej kształciło się 22,8% ogółu studentów (12,2 tys. osób). Akademia Medyczna, jedna z najstarszych uczelni województwa, kształciła 7,8% ogółu podlaskich studentów (4,2 tys. osób).

W roku akademickim 2006/07 podlaskie uczelnie wyższe ukończyło 11,8 tys. absolwentów, tj. o 10,1% więcej niż w poprzednim roku. Wśród ogółu absolwentów uczelni wyższych, przeważały osoby kończące studia niestacjonarne – 54,3%. W woj. podlaskim istnieje szeroka oferta szkolnictwa prywatnego alternatywnego w stosunku do placówek państwowych – 2,2 tys. absolwentów ukończyło prywatne wyższe szkoły ekonomiczne.

Aktywne polityki rynku pracy

Począwszy od 2003 r., widoczny jest znaczący wzrost liczby uczestników objętych działaniami określanymi jako aktywna polityka rynku pracy. Również struktura wydatków Funduszu Pracy uległa w tym względzie wyraźnej poprawie. Wydatki na formy aktywne stanowiły w 2008 r. 2/3 wszystkich wydatków, podczas gdy w 2002r. było to około 6%. Nadal jednak udział osób objętych działaniami z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych jest niewystarczający, a struktura korzystających zazwyczaj niezadowolająca, największą bowiem grupę korzystających z aktywnych form stanowiły osoby młode. Obrazuje to negatywne zjawisko marginalizacji uczestnictwa osób starszych w tej formie polityki rynku pracy. Takie tendencje występują w przypadku szkoleń, staży i przygotowania zawodowego w miejscu pracy czy zatrudnienia subsydiowanego.

W 2008 r. szkolenia organizowane przez urzędy pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy ukończyło 4405 osób (w 2007 r. – 3869 osób). Efektywność szkoleń w porównaniu z rokiem poprzednim pogorszyła się, co może być związane z mniejszą liczbą miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców: w 2008r. 36,8% bezrobotnych znalazło zatrudnienie w ciągu trzech miesięcy od ukończenia tej formy aktywizacji (w 2007 r. – 48,4%). Bardziej efektywne okazały się szkolenia wskazywane (z uprawdopodobnieniem zatrudnienia) przez samych bezrobotnych – efektywność szkoleń organizowanych w trybie indywidualnym wyniosła 49,7%.

Jednak udział wydatków przeznaczanych na szkolenia w wydatkach na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu jest w dalszym ciągu bardzo niski. W 2008 r. wskaźnik ten wyniósł 6,5% (w 2007 r. – 8,1%).¹² Konsekwencją jest niski udział bezrobotnych w szkoleniach – w 2008 r.

¹² W krajach UE – tzw. dawnej piętnastki – 30% wydatków na aktywną politykę rynku pracy przeznaczają się na szkolenia.

skorzystało z tej formy aktywizacji tylko 9,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i osób poszukujących pracy (w 2007 r. – 7,8%).¹³

W niewielkim stopniu w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy uczestniczą osoby starsze, o niskim poziomie wykształcenia, długotrwale pozostające bez pracy, choć ich udział z roku na rok rośnie. W 2008 r. skorzystało ze szkoleń tylko 6,3% bezrobotnych z grupy wiekowej powyżej 45 roku życia (w 2007 r. – 4,1%), tylko 5,0% osób o najniższym poziomie wykształcenia - podstawowym lub gimnazjalnym (w 2007 r. – 4,2%) oraz tylko 6,6% z grupy osób długotrwale bezrobotnych (w 2007 r. – było to 4,7%). Ponadto uczestnictwo kobiet w szkoleniach jest mniejsze niż mężczyzn: w 2008 r. 8,4% bezrobotnych kobiet skorzystało ze szkoleń, podczas gdy udział mężczyzn wyniósł 10,9%.

Jeśli chodzi o kierunki kształcenia, do najbardziej popularnych w 2008 r., podobnie jak w roku poprzednim, należały szkolenia z zakresu usług transportowych (w tym kursy prawa jazdy), szkolenia z zakresu informatyki i wykorzystania komputerów, szkolenia z zakresu sprzedaży, marketingu, public relations i handlu nieruchomościami oraz prac sekretarskich i biurowych. Spośród kursów organizowanych przez urzędy pracy na masową skalę największą efektywnością cechują się szkolenia z zakresu informatyki i wykorzystania technologii komputerowych, opieki zdrowotnej i opieki społecznej, usług transportowych, techniki i handlu artykułami technicznymi, a także sprzedaży, marketingu, PR i handlu nieruchomościami. Zdecydowanie dominują szkolenia krótkie, trwające nie dłużej niż 1-3 miesiące (uczestnicy otrzymują zaświadczenia z instytucji szkoleniowej o ukończeniu kursu).

Nabywaniu doświadczenia zawodowego i uaktualnianiu kwalifikacji zawodowych w procesie pracy służą dwie inne formy aktywizacji zawodowej – staże oraz przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – adresowane do tzw. grup defaworyzowanych na rynku pracy. W 2008r. staże ukończyło 5025 osób, a przygotowanie zawodowe 1750 osób (w 2007 r. odpowiednio: 4704 osoby i 1393 osoby). Efektywność zatrudnieniowa obu form aktywizacji wyniosła w 2008 r. odpowiednio: 50,9% oraz 44,6% zatrudnionych w trakcie lub po ukończeniu programu aktywizacji (w 2007 r. – 45,6% i 49%).

Jednak, o ile staże stały się formą popularną – ponad 45% uprawnionych młodych bezrobotnych skorzystało z nich w 2008 r., to w przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy uczestniczyło niespełna 3% spośród osób, do których ta forma jest adresowana (bezrobotnych bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotnych długotrwale, w wieku powyżej 50 lat, kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, wychowujących samotnie dziecko do lat 18, osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, niepełnosprawnych).

¹³ Już w 1997 r. Komisja Europejska sformułowała zalecenie, aby liczba bezrobotnych podlegających szkoleniu w każdym roku wynosiła 25%.

W 2008 r. usługami poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej lub grupowej objętych zostało 11997 osób. Z usług poradnictwa zawodowego skorzystało o 2,6 tys. osób mniej niż w 2007 r.

W 2008 r. subsydiowane zatrudnienie podjęło 5,9 tys. bezrobotnych (tj. o 0,3 tys. osób więcej niż przed rokiem - wzrost o ponad 5%), w tym prace interwencyjne rozpoczęło 2,1 tys. bezrobotnych (spadek o 0,2 tys.), zaś w ramach robót publicznych zaktywizowano 1,6 tys. osób (wzrost o 0,2 tys.). Obserwuje się znaczne zwiększenie się zainteresowania bezrobotnych podejmowaniem działalności gospodarczej, wzrasta też wiedza pracodawców nt. zatrudniania bezrobotnych w ramach otrzymywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. W 2008 r. 1,3 tys. bezrobotnych podjęło działalność gospodarczą (wzrost o 0,3 tys. osób). Z kolei w wyniku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w 2008 roku odpływ wyniósł 0,9 tys. bezrobotnych (wzrost o 0,1 tys. osób).

Łącznie w 2008 r. różnego rodzaju aktywnymi programami rynku pracy objętych zostało 33,7 tys. bezrobotnych, co stanowiło 42,9% odpływu bezrobotnych w tym okresie. W porównaniu z 2007 r. liczba zaktywizowanych bezrobotnych zmniejszyła się jednak o prawie 0,4 tys. osób, tj. o 1,2%.

Podsumowanie

W 2008 roku nadal widoczna była poprawa sytuacji na rynku pracy w woj. podlaskim. Dotyczyła ona przede wszystkim redukcji bezrobocia oraz wzrostu zatrudnienia. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2008 roku mieliśmy do czynienia ze wzrostem aktywności zawodowej mieszkańców Podlasia. Wskaźnik zatrudnienia w woj. podlaskim zwiększa się i nadal jest zdecydowanie wyższy niż średnia krajowa. Zwiększyła się liczba pracujących i jednocześnie obniżył się i ustabilizował poziom bezrobocia. Nastąpił również wyraźny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, działających na terenie województwa.

Nadal jednak bezrobocie pozostaje podstawowym problemem podlaskiego rynku pracy, zwłaszcza, że jest to rynek mocno zróżnicowany zarówno pod względem terytorialnym, jak i strukturalnym, o wyraźnych cechach dysproporcji. Dotyczy to zarówno poziomu bezrobocia na lokalnych rynkach pracy, jak i rozwoju gospodarczego, a zwłaszcza rozwoju przedsiębiorczości i liczby działających na lokalnych rynkach podmiotów gospodarczych.

Pozytywne zmiany zachodzące na podlaskim rynku pracy mają o wiele mniejsze tempo niż w całym kraju. O ile przez lata stopa bezrobocia w Podlaskiem była niższa niż w Polsce, to w końcu 2008 r. przewyższała średnią krajową o 0,3 punktu proc.

Województwo podlaskie to region o charakterze typowo rolniczym, co znajduje swoje odzwierciedlenie w strukturze zatrudnienia. 33-procentowy udział pracujących w podlaskim rolnictwie nadal był ponaddwukrotnie wyższy niż w skali kraju. W znacznej mierze pracujący

w rolnictwie stanowią trudną do zagospodarowania nadwyżkę i konieczne jest stworzenie tej grupie ludności odpowiednio dużej liczby nowych miejsc pracy w działalności pozarolniczej, jak też warunków do wielofunkcyjnego rozwoju pozarolniczego otoczenia wiejskiego jako źródła dodatkowych dochodów.

Istotną bolączką regionalnego rynku pracy pozostaje niedopasowanie popytu i podaży, co skutkuje z jednej strony trudnościami w znalezieniu zatrudnienia przez bezrobotnych, a z drugiej sygnalizowanymi przez pracodawców kłopotami ze pozyskaniem pracowników o pożądanym kwalifikacjach.

Działania urzędów pracy, zmierzające do aktywizacji zawodowej osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy, spowodowały częściową poprawę ich sytuacji zawodowej. Zmniejszył się bowiem wśród podlaskich bezrobotnych udział osób reprezentujących niższe poziomy wykształcenia (56% ogółu bezrobotnych) bądź nie posiadających żadnych kwalifikacji zawodowych (31%). Jednocześnie jednak nastąpił znaczny wzrost udziału osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (do 10%). Wyraźnie poprawiła się sytuacja wśród osób długotrwale bezrobotnych – ich odsetek zmniejszył się do 50,8% ogółu bezrobotnych. W tej grupie bezrobotnych pozostały głównie osoby najgorzej wykształcone i najtrudniejsze do zaktywizowania. Poprawiła się również struktura płci wśród podlaskich bezrobotnych; odsetek bezrobotnych kobiet zmniejszył się do 50,4%.

Niepokojącą cechą podlaskiego rynku pracy jest pogłębianie się niekorzystnych tendencji w strukturze bezrobotnych. Dotyczy to zmian w strukturze wiekowej bezrobotnych; w 2008 roku mieliśmy bowiem do czynienia z jednej strony z wzrostem udziału osób w wieku powyżej 50 roku życia (do prawie 23%), a z drugiej strony z dynamicznym wzrostem odsetka ludzi młodych mających problemy ze znalezieniem pracy (do 22%).

W coraz trudniejszej sytuacji są także osoby niepełnosprawne pozostające bez pracy; ich liczebność, jak i udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych od lat rosną.

Wyrównywanie szans wymienionych grup osób, jak również i innych grup szczególnego ryzyka zatrudnieniowego jest jednym z priorytetów działań instytucji rynku pracy.

Sytuacja na rynku pracy jest ściśle powiązana z edukacją w województwie podlaskim. W ostatnich latach dynamicznie rozwija się rynek edukacyjny i szkolnictwo województwa zarówno na poziomie średnim, jak i wyższym. Coraz częściej oferta jednostek oświatowych podlega weryfikacji, czego pierwszymi sygnałami może być spadek liczby słuchaczy szkół policealnych oraz studentów rozpoczynających studia wyższe. Generalnie jednak ranga wykształcenia jako takiego jest jedną z najbardziej cenionych przez społeczeństwo wartości, dotyczy to coraz częściej także kształcenia ustawicznego, a związane jest z koniecznością podejmowania działań na rzecz rozwoju zawodowego dostosowującego zasoby ludzkie województwa do potrzeb rynku pracy.

W odpowiedzi na zmieniające się potrzeby rynku pracy przeobrażeniom ulegają zadania, funkcje publicznych służb zatrudnienia. Coraz istotniejsze staje się zwiększenie dostępności usług poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, co umożliwi

efektywniejsze wykorzystanie oferowanych przez urzędy pracy form aktywizacji. Dlatego też rośnie znaczenie szkoleń, staży, przygotowania zawodowego w miejscu pracy oraz ich efektywność zatrudnieniowa. Wymienione formy umożliwiają bowiem uzyskiwanie zarówno nowych kwalifikacji i nowej wiedzy jak i zdobycie doświadczenia praktycznego.

Uwaga:

Beneficjent przygotowując wniosek o dofinansowanie oraz opracowując założenia realizacji projektu powinien uwzględnić sytuację na regionalnym/lokalnym rynku pracy.

Przedstawione powyżej informacje stanowią jedynie syntezę kluczowych zagadnień w obszarze rynku pracy województwa podlaskiego.

Inne opracowania dostępne są na stronie internetowej WUP w Białymstoku.

Ponadto niezbędne jest korzystanie przez Beneficjenta z badań i analiz własnych, jak również prowadzonych przez inne instytucje rynku pracy czy jednostki naukowo – badawcze.

3. Instytucja Ogłaszająca Konkurs

Konkurs w ramach Poddziałania 6.1.1. *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* ogłasza **Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku**, zwany dalej Instytucją Ogłaszającą Konkurs (IOK).

4. Kwota środków przeznaczonych na konkurs

Całkowita kwota dostępna w ramach przedmiotowego konkursu wynosi: 8 000 000,00 PLN

➤ Ogółem:	8 000 000,00 PLN
w tym wsparcie finansowe EFS:	6 800 000,00 PLN
w tym wsparcie krajowe:	1 200 000,00 PLN

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku zachowuje sobie prawo nieprzyznania wszystkich dostępnych środków w ramach alokacji na dany konkurs.

Ww. alokacja obejmuje 5 % rezerwę na odwołania oraz 5 % rezerwę na negocjacje. W przypadku niewykorzystania ustanowionych rezerw w przedmiotowym konkursie, powyższe środki zostaną przeniesione na kolejne konkursy realizowane w kolejnych latach wdrażania Poddziałania 6.1.1 PO KL.

III. Zasady konkursu

1. Kto może ubiegać się o dofinansowanie realizacji projektu?

1.1 Beneficjenci (Wnioskodawcy)

Beneficjentami mogą być wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

O dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty podlegające wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 211 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, tj. podmioty, które w ciągu 3 ostatnich lat dopuściły się wykorzystania środków publicznych niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystania z naruszeniem właściwych procedur lub pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Należy pamiętać, że na etapie oceny merytorycznej, weryfikacji podlega doświadczenie beneficjenta w realizacji podobnych przedsięwzięć oraz w zarządzaniu projektami, jak również potencjał instytucjonalny (w tym kadrowy i finansowy) Wnioskodawcy.

Uwaga:

W odniesieniu do Beneficjentów będących jednocześnie Beneficjentami pomocy publicznej stosuje się wyłączenia, o których mowa w § 2a ust. 1 i 2, § 30 ust 2 oraz § 32 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz.U. z 2008 r. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.).

1.2 Podmioty występujące wspólnie (partnerstwo)

Projekt może być realizowany w partnerstwie. W przypadku projektów składanych w ramach PO KL nie ma ograniczeń co do typów podmiotów, z którymi można współpracować przy realizacji projektu, jednak ostatecznie za realizację projektu odpowiedzialny jest Beneficjent, którego podstawowe funkcje, takie jak np. rozliczanie projektu, obowiązki w zakresie sprawozdawczości czy kontroli, nie mogą być realizowane przez Partnera.

Partnerami mogą być wszystkie podmioty, które spełnią kryteria określone w dokumentacji konkursowej, z wyłączeniem podmiotów określonych w art. 211 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), tj. podmiotów, które w ciągu 3 ostatnich lat dopuściły się wykorzystania środków publicznych niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystania z naruszeniem właściwych procedur lub pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Na etapie składania wniosku – w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie - nie jest wymagana od Beneficjenta umowa partnerska ani list intencyjny. W przypadku wyboru projektu do realizacji, Beneficjent zostanie zobligowany do dostarczenia umowy partnerskiej, jednoznacznie określającej reguły partnerstwa, w tym zwłaszcza jednoznacznie wskazującej wiodącą rolę jednego podmiotu, reprezentującego partnerstwo, odpowiedzialnego za całość projektu i jego rozliczanie wobec WUP. Umowa partnerska będzie stanowiła załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

Umowa między liderem a partnerem projektu musi zawierać w szczególności:

- cel partnerstwa,
- obowiązki partnera wiodącego (lidera projektu – beneficjenta),
- zadania i obowiązki partnerów w związku z realizacją projektu,
- plan finansowy w podziale na partnerów oraz zasady zarządzania finansowego (obejmujące m.in. sposób przekazywania przez Beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów ponoszonych przez Partnerów na realizację zadań w ramach projektu),
- zasady komunikacji i przepływu informacji w partnerstwie,
- zasady podejmowania decyzji w partnerstwie,
- sposób monitorowania i kontroli projektu.

W przypadku podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, dokonują one wyboru Partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów. W szczególności są zobowiązane do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru Partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie Partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze Partnerów: zgodności działania potencjalnego Partnera z celami partnerstwa, oferowanego wkładu potencjalnego Partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z Beneficjentem w trakcie przygotowania projektu;
- 3) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań Partnerów.

Uwaga:

Beneficjentami ani Partnerami nie mogą być:

- podmioty, które zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu, karno – skarbowe albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;

- podmioty, które posiadają zaległość z tytułu należności publiczno – prawnych, pozostają pod zarządem komisarycznym bądź znajdują się w toku likwidacji, postępowania upadłościowego lub postępowania naprawczego;
- podmioty skreślone prawomocnym orzeczeniem z Krajowego Rejestru Sądowego.

Uwaga:

Zasady dotyczące tworzenia partnerstw szczegółowo określa art. 28a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.).

1.3 Zlecenie zadań – podwykonawstwo

W przypadku zlecenia usług Beneficjent powinien przestrzegać zapisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w zakresie, w jakim ta ustawa stosuje się do Beneficjenta. Istnieje również możliwość zlecenia usług – w przypadku, gdy jest to przewidziane zgodnie z przepisami krajowymi - w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wydatki związane ze zlecaniem usług w ramach projektu mogą stanowić wydatki kwalifikowalne pod warunkiem, że:

- zlecenie usług przynosi wartość dodaną do projektu;
- Beneficjent wskaże we wniosku o dofinansowanie projektu usługi, które zamierza zlecać innym podmiotom i wniosek w takiej formie zostanie zatwierdzony przez WUP.

Zasadą rozliczeń pomiędzy Beneficjentem a zleceniobiorcą (wykonawcą) jest faktura (rachunek) na realizację usługi/zamówienia.

Usługi zleczone należy wyraźnie wskazać w szczegółowym budżecie projektu. W przeciwnym wypadku wydatki poniesione na realizację zleconych usług przez wykonawcę mogą zostać uznane za niekwalifikowalne na etapie rozliczania projektu.

2. Jakie typy projektów mogą być realizowane w ramach konkursu?

W ramach przedmiotowego konkursu mogą być realizowane następujące **typy projektów**:

1. organizacja warsztatów oraz szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych
2. wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy

3. realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia, połączonych z możliwością zapewnienia opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi dla osoby uczestniczącej w projekcie¹⁴:
 - 1) pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe
 - 2) staże/praktyki zawodowe¹⁵
 - 3) szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych¹⁶
 - 4) subsydiowanie zatrudnienia
4. wspieranie wolontariatu jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia m. in. poprzez zapewnianie wsparcia szkoleniowego i doradczego dla wolontariusza
5. identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie

3. Do jakich grup docelowych (uczestników projektów) może być adresowana pomoc?

Projekty realizowane w ramach przedmiotowego konkursu muszą być skierowane bezpośrednio do:

1. osób pozostających bez zatrudnienia* (w tym osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy), w szczególności do osób należących do jednej lub kilku poniższych kategorii:
 - osoby pozostające bez zatrudnienia łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat;

¹⁴ Uczestnikom projektu, po udokumentowaniu poniesionych kosztów można refundować koszty opieki nad dzieckiem/dziećmi do lat 7 lub osobą zależną w wysokości nie wyższej niż kwota zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

¹⁵ Staż/praktyka zawodowa w miejscu pracy odbywa się na podstawie umowy zawartej przez Beneficjenta z pracodawcą, według programu określonego w umowie, bez nawiązywania stosunku pracy. Pracodawca nie ponosi kosztów organizacji stażu/praktyki zawodowej a osobie skierowanej na staż za każdy miesiąc odbywania stażu/praktyki zawodowej przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia. Osoba skierowana na staż/praktykę zawodową podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, jeżeli nie podlega temu obowiązkowi z innego tytułu, a także obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Stypendia stażowe podlegają opodatkowaniu (zgodnie z Ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych).

¹⁶ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium szkoleniowe w wysokości nie większej niż 4,00 PLN brutto za godzinę uczestnictwa w szkoleniu. Osoba pozostająca bez zatrudnienia, zarejestrowana w PUP jako bezrobotna, zobowiązana jest powiadomić PUP o udziale w szkoleniu realizowanym w ramach projektu, w terminie do 7 dni przed rozpoczęciem szkolenia.

Stypendia szkoleniowe podlegają opodatkowaniu (zgodnie z Ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych), należy od nich odprowadzić składki ZUS (zgodnie z Ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych) i składki na ubezpieczenie zdrowotne (zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych).

- kobiety (w tym zwłaszcza powracające oraz wchodzące po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci);
- osoby do 25 roku życia;
- osoby niepełnosprawne;
- osoby po 45 roku życia;
- osoby pozostające bez zatrudnienia zamieszkujące w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich oraz mieszkańcy miast do 25 tys. mieszkańców zamierzające podjąć zatrudnienie w obszarach niezwiązanych z produkcją roślinną i/lub zwierzęcą.

* pod pojęciem „osób pozostających bez zatrudnienia” należy rozumieć **osoby w wieku produkcyjnym, niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy (w tym również osoby bierne zawodowo).**

Mając na uwadze powyższe, że wsparcia w Poddziałaniu 6.1.1 w ramach przedmiotowego konkursu **należy wyłączyć** następujące grupy docelowe:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, a także osoby zatrudnione na podstawie umów prawa cywilnego;
- 2) osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- 3) rolnicy/domownicy ubezpieczeni w KRUS.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że osobami **nieuprawnionymi** do objęcia wsparciem pozostają uczniowie/słuchacze szkół dziennych oraz studenci studiów dziennych.

W przypadku osób pobierających świadczenia emerytalne lub rentowe, co do zasady nie ma przeciwwskazań do objęcia tych osób wsparciem w ramach Poddziałania 6.1.1, o ile spełniają one kryteria definicji osób pozostających bez zatrudnienia, tzn. są zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.

Uwaga:

Zgodnie z kryteriami wyboru projektów tj. jednym ze szczegółowych kryteriów dostępu, grupa docelowa może obejmować wyłącznie osoby zamieszkujące na terenie województwa podlaskiego. We wniosku o dofinansowanie należy uwzględnić zapis dotyczący spełnienia powyższego kryterium.

4. Okres realizacji projektów

Wnioskujący o dofinansowanie określa datę rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu, mając na uwadze, iż okres realizacji projektu jest tożsamy z okresem, w którym poniesione wydatki mogą zostać uznane za kwalifikowalne.

Projekty realizowane w ramach przedmiotowego konkursu powinny trwać nie dłużej niż **18 miesięcy**.

Uwaga:

Powyższy warunek stanowi jedno ze szczegółowych kryteriów dostępu.

Zaleca się przyjęcie założenia rozpoczęcia realizacji projektu minimum 4 miesiące po terminie złożenia w konkursie wniosku o dofinansowanie.

5. Wysokość dotacji

Minimalna wartość projektu wynosi **100 000,00 zł**, natomiast maksymalna wartość projektu wynosi **1 200 000 zł**

Uwaga:

Powyższy warunek stanowi jedno ze szczegółowych kryteriów dostępu.

6. Wkład własny

W projektach, które nie zakładają udzielania pomocy publicznej wkład własny Beneficjenta nie jest wymagany.

W przypadku projektów dotyczących pomocy publicznej, tj. zakładających wsparcie w formie subsydiowanego zatrudnienia niezbędne jest wykazanie wkładu prywatnego pracodawcy zatrudniającego pracowników, będącego Beneficjentem pomocy. Wkład ten wskazywany jest we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w wysokości określonej w obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, wynikającej z intensywności pomocy oraz podlega rozliczeniu we wnioskach o płatność z realizacji projektu.

Wyliczenie wartości pomocy publicznej oraz związanego z tym minimalnego wymaganego wkładu prywatnego na etapie wypełniania wniosku o dofinansowanie dokonywane jest w oparciu o wartości uśrednione. Natomiast jeśli Beneficjent dysponuje szczegółowymi danymi dotyczącymi uczestników projektów, długości trwania poszczególnych form wsparcia oraz szczegółowo skalkulowanych kosztów jednostkowych to wyliczenie wartości pomocy publicznej w projekcie powinno być dokonane w oparciu o koszty szczegółowe przypadające na każdego uczestnika projektu.

Powyższy wymóg przedstawienia szczegółowych danych jest obligatoryjny dla Beneficjentów będących jednocześnie Beneficjentami pomocy.

Wkład własny może być wniesiony przez Beneficjenta pomocy wyłącznie w formie finansowej jako wkład pieniężny (gotówkowy).

7. Pomoc publiczna

W ramach niniejszego konkursu możliwa jest realizacja projektów przewidujących udzielenie pomocy publicznej na **subsydiowanie zatrudnienia**, która obejmuje:

- pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji;
- pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych;

- pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych.

Maksymalna intensywność pomocy na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji (lub pracowników znajdujących się w bardzo niekorzystnej sytuacji) wynosi **50%**, zaś na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych – **75%**.

Uwaga:

Z uwagi na szeroką formułę Beneficjenta (Projektodawcy) przyjętą w ramach niniejszej procedury konkursowej (tj. „wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych”), można wyróżnić następujące przypadki występowania pomocy publicznej:

1. Beneficjent składa projekt, w ramach którego zostaje zawarta umowa (tzw. umowa wewnątrzprojektowa) z pracodawcą będącym Beneficjentem pomocy publicznej (przedsiębiorcą lub innym podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą), określająca szczegółowe warunki odbywania zatrudnienia subsydiowanego przez osoby pozostające bez zatrudnienia (tj. dane Beneficjenta pomocy, liczbę zatrudnionych osób, kalkulację kosztów kwalifikowalnych stanowiących pomoc publiczną i objętych dotacją oraz zobowiązanie Beneficjenta pomocy do zwrotu uzyskania dotacji w przypadku naruszenia zasad, na jakich pomoc została udzielona).

Beneficjent pomocy otrzymuje zatem środki stanowiące pomoc publiczną za pośrednictwem innego podmiotu udzielającego pomocy. Wybór podmiotu, u którego tworzone będzie miejsce pracy dla osoby pozostającej bez zatrudnienia może zostać dokonany:

- przed złożeniem wniosku lub
- na późniejszym etapie.

2. Beneficjent realizuje projekt w partnerstwie z Beneficjentem pomocy publicznej (np. instytucja szkoleniowa zawiera umowę partnerstwa z Beneficjentem pomocy, u którego po zakończeniu szkolenia zostaną zatrudnione osoby biorące udział w projekcie).

3. Beneficjent (projektodawca) jest jednocześnie Beneficjentem pomocy publicznej (w ramach realizowanego przez siebie projektu zatrudni osoby pozostające bez zatrudnienia). W tym przypadku Beneficjent pomocy występuje jednocześnie jako Beneficjent pomocy oraz jako projektodawca, ponosząc wydatki związane z realizacją projektu finansowanego ze środków EFS, wynikające bezpośrednio z zapisów umowy o dofinansowanie projektu.

Wydatki związane z obsługą projektu (obejmujące zarówno koszty pośrednie, jak i bezpośrednie, w tym wydatki ponoszone w ramach cross-financingu) nie stanowią wydatków kwalifikowanych w ramach pomocy na subsydiowanie zatrudnienia. **W przypadku, gdy projekt realizowany jest przez Wnioskodawcę będącego Beneficjentem pomocy lub na potrzeby danego**

przedsiębiorcy albo przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo, wydatki te powinny zostać objęte pomocą de minimis. W związku z tym IOK, jako podmiot udzielający pomocy publicznej, wyda Beneficjentowi (Wnioskodawcy) zaświadczenie o udzielonej mu pomocy de minimis, biorąc pod uwagę wysokość wydatków poniesionych na obsługę projektu.

W przypadku niedotrzymania warunków dotyczących udzielania pomocy na subsydiowanie zatrudnienia oraz pomocy de minimis, Beneficjent pomocy zwraca całość udzielonej pomocy wraz z odsetkami naliczanymi jak dla zaległości podatkowych od dnia udzielenia pomocy.

W przypadku gdy Beneficjent pomocy jest jednocześnie Beneficjentem (Wnioskodawcą) ubiegającym się o dofinansowanie realizacji projektu, powinien we wniosku aplikacyjnym wskazać następujące informacje:

- liczbę osób pozostających bez zatrudnienia oraz okres, na jaki zostaną zatrudnione;
- liczbę pracowników netto, zatrudnionych u Beneficjenta pomocy w okresie ostatnich 12 miesięcy;
- rodzaj i miejsce wykonywanej pracy oraz niezbędne lub pożądane kwalifikacje zawodowe;
- termin i wysokość refundowanych kosztów wynagrodzeń oraz opłacanych od wynagrodzeń obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne;
- obowiązek informowania o wypadkach wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę z zatrudnionym w ramach projektu pracownikiem.

Uwaga:

W sprawach nieuregulowanych niniejszymi zapisami mają zastosowanie reguły i zasady wynikające z realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a także przepisy prawa Unii Europejskiej oraz prawa krajowego, w szczególności:

- **Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (DZ. Urz. UE. L. z dnia 09.08.2008, Nr 214, poz. 3)**
- **Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz.U. z 2008 r. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.)**
- **Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 12 stycznia 2009 r.**

8. Budżet projektu i kwalifikowalność wydatków

Beneficjent przygotowuje Szczegółowy budżet projektu skalkulowany według kosztów jednostkowych oraz na jego podstawie Budżet projektu zawarty w części IV wniosku.

Beneficjent przedstawia zakładane koszty realizacji projektu w formie budżetu zadaniowego będącego podstawą rozliczenia wydatków oraz budżetu jednostkowego będącego podstawą do oceny kwalifikowalności i racjonalności wydatków. Budżet ma charakter zadaniowy i powinien odzwierciedlać działania zaplanowane w ramach projektu.

Zadania należy definiować odpowiednio do zakresu merytorycznego projektu oraz w kontekście jego działań. W ramach każdego zadania wyszczególnia się koszty związane z jego realizacją, które ostatecznie wyznaczają limit wydatków zadania.

Wszystkie koszty realizacji projektu należy przedstawić w podziale na:

- koszty bezpośrednie (tj. wszystkie koszty zadań realizowanych przez Beneficjenta w ramach projektu, które są bezpośrednio związane z tymi zadaniami);
- koszty pośrednie (tj. związane z techniczną obsługą projektu, których nie można bezpośrednio przyporządkować do konkretnego zadania).

W przypadku, gdy dana kategoria kosztów dotyczy bezpośrednio i wyłącznie realizacji zadania projektu, należy ją umieścić w kosztach bezpośrednich, natomiast gdy wydatek ponoszony dla celów projektu jest też elementem kosztów ponoszonych przez projektodawcę w ramach innej, pozaprojektowej działalności, można go umieścić w kosztach pośrednich.

Np. w przypadku, gdy projekt rozliczany jest przez księgową, która zajmuje się księgowością instytucji, dla której realizacja projektu stanowi działalność uboczną, wskazane byłoby wykazanie jej wynagrodzenia w ramach kosztów pośrednich. Natomiast w przypadku zlecenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu, wynagrodzenie należne za obsługę księgową stanowić będzie koszt bezpośredni.

Koszty bezpośrednie

Przykładowy katalog zadań w ramach projektu:

- zarządzanie projektem
- promocja projektu;
- szkolenia
- staże

Koszty pośrednie

Katalog kosztów pośrednich jest zamknięty i może obejmować wyłącznie następujące koszty administracyjne:

- koszty zarządu (tj. koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu np. kierownik jednostki);

- koszty personelu obsługowego (w tym obsługi kadrowej, administracyjnej, sekretariatu i kancelarii);
- koszty obsługi księgowej (tj. koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej biura rachunkowego);
- opłaty administracyjne za najem powierzchni biurowych lub czynsz;
- amortyzacja środków trwałych (nie dotyczy amortyzacji sprzętu zakupionego w projekcie);
- opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, odprowadzanie ścieków, itp.;
- usługi pocztowe, telefoniczne, telegraficzne, teleksowe, internetowe, kurierskie;
- usługi kserograficzne;
- koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych (np. długopisów, papieru, teczek, toneru do drukarek, płyt CD, dyskietek), nie związanych bezpośrednio z realizacją zadań w projekcie;
- koszty ubezpieczeń majątkowych;
- koszty ochrony;
- sprzątanie pomieszczeń (w tym środki do utrzymania czystości pomieszczeń, dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację pomieszczeń, itp.).

Koszty ww. katalogu mogą stanowić koszty bezpośrednie, o ile zostaną bezpośrednio przypisane i rozliczane w odniesieniu do danego zadania.

Koszty pośrednie nie mogą być jednocześnie:

- uwzględnione w kosztach bezpośrednich projektu
- podwójnie finansowane z innych źródeł.

Koszty pośrednie mogą być rozliczane na dwa sposoby:

- I. ryczałtem - do wysokości 20% bezpośrednich kosztów projektu pomniejszonych o wydatki dotyczące cross-finansingu;
- II. na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków (tj. bez stawki ryczałtowej, z pełnym udokumentowaniem wydatków).

Uwaga:

Niezależnie od wybranego sposobu rozliczania kosztów pośrednich, ich wartość podlega ocenie i zatwierdzeniu przez Komisję Oceny Projektów. Beneficjent ma obowiązek przedstawienia w załączniku do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu

(w szczegółowym budżecie projektu) uzasadnienia dla wykazanej we wniosku o dofinansowanie wartości kosztów pośrednich, które zamierza w projekcie rozliczyć. Uzasadnienie powinno wskazywać metodologię, zgodnie z którą Beneficjent wyliczył wartość kosztów pośrednich w odniesieniu do każdej ich kategorii. Prawidłowość metodologii wyliczenia kosztów pośrednich podlegać będzie weryfikacji w trakcie kontroli na miejscu.

Wynagrodzenie personelu

W ramach każdego zadania należy dodatkowo wyodrębnić koszty wynagrodzenia personelu zaangażowanego do jego realizacji, tj. osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, osób samozatrudnionych (tj. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą niezatrudniających pracowników) oraz osób świadczących usługi w formie wolontariatu.

Cross-financing

Wydatki w ramach cross-financingu muszą wynikać z potrzeby realizacji danego projektu i stanowić logiczne uzupełnienie działań w ramach PO KL. Ponadto, powinny być wprost powiązane z głównymi zadaniami projektu i tym samym mogą być ujęte wyłącznie w ramach kosztów bezpośrednich.

Uwaga:

Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% wszystkich wydatków kwalifikowalnych projektu.

Szczegółowe informacje na temat obowiązujących zasad kwalifikowalności wydatków w ramach PO KL, sposobu kalkulacji budżetu projektu, zasad stosowania cross-financingu określają *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 19 września 2008 r.* dostępne na stornach internetowych www.efs.gov.pl, www.pokl.up.podlasie.pl

IV. Sposób ubiegania się o dofinansowanie

Beneficjent (Wnioskodawca) w trakcie trwania całego konkursu może złożyć tylko jeden wniosek o dofinansowanie projektu. Spełnienie tego kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie rejestru wniosków.

W przypadku złożenia większej liczby wniosków przez tego samego Wnioskodawcę, za wniosek spełniający przedmiotowe kryterium uzna się wniosek złożony (zarejestrowany) jako pierwszy. Pozostałe aplikacje tego samego Wnioskodawcy zostaną uznane za niepoprawne pod względem formalnym i zostaną odrzucone (patrz V,1 dokumentacji Szczegółowe kryteria dostępu).

1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu

Wniosek o dofinansowanie projektu w ramach PO KL należy wypełnić poprzez aplikację Generator Wniosków Aplikacyjnych (GWA), dostępną z poziomu przeglądarki internetowej pod adresem <http://www.generatorwnioskow.efs.gov.pl>. Szczegółową instrukcję pracy w Generatorze zawiera Instrukcja wypełniania wniosku, stanowiąca Załącznik nr 2 do niniejszej dokumentacji.

Formularz wniosku należy wypełnić wyłącznie elektronicznie, w języku polskim. **Wnioski wypełnione w całości lub częściowo odręcznie zostaną odrzucone.**

W sytuacji utworzenia i przygotowywania wniosku w wersji off-line Generatora Wniosków Aplikacyjnych, wniosek musi zostać zapisany w wersji on-line Generatora, jak również wydrukowany z pliku zapisanego w wersji on-line aplikacji.

Beneficjent powinien wypełnić wniosek zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku. Przy wypełnianiu wniosku należy również wziąć pod uwagę Kartę weryfikacji formalnej i Kartę oceny merytorycznej tak, aby w poszczególnych rubrykach zawrzeć wszystkie informacje, które będą przedmiotem oceny. Narzędziem pomocnym w procesie przygotowywania wniosku jest Lista sprawdzająca stanowiąca Załącznik Nr 6 do dokumentacji konkursowej.

Nie wszystkie obowiązkowe pola są walidowane przez Generator Wniosków. Należy zwrócić szczególną uwagę na to, czy wszystkie pola wymagane *Instrukcją wypełniania wniosku* (przy uwzględnieniu specyfiki projektu) zostały wypełnione, np. jednostki miary w części budżetowej, pole *Data wypełnienia wniosku*, pole *Numer konkursu*, uzasadnienie kosztów.

Uwaga:

Dla poprawności rachunkowej budżetu projektu należy również przed zapisaniem i wydrukowaniem wniosku użyć w Generatorze funkcji *Przelicz budżet*.

Wnioskodawca składa wniosek **opatrzone w części V pieczęciami (instytucjonalną oraz imienną)**, podpisany przez osobę (osoby) do tego upoważnioną (upoważnione), w 2 egzemplarzach papierowych, tj. oryginał oraz kserokopia poświadczona za zgodność z oryginałem lub dwa oryginały oraz jego wersję elektroniczną (na nośniku danych) – kopia wniosku powinna być poświadczona za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta - osobę, która złożyła podpis na wniosku o dofinansowanie projektu.

Przez wersję elektroniczną rozumie się plik XML utworzony za pomocą Generatora Wniosków Aplikacyjnych. O tożsamości papierowej i elektronicznej wersji wniosku decyduje jednobrzmiąca suma kontrolna na obu wersjach wniosku. Wniosek zapisany przez Generator Wniosków Aplikacyjnych w formacie XML nie powinien być otwierany i modyfikowany w innych aplikacjach (MS Word, Internet Explorer, itp.), gdyż powoduje to zmianę sumy kontrolnej wniosku.

Uwaga:

Sposób poświadczania za zgodność z oryginałem wniosku oraz wymaganych załączników:

Poświadczenie kopii wymaga pieczętowania lub sformułowania „za zgodność z oryginałem” (na każdej stronie dokumentu lub jedynie na pierwszej stronie ze wskazaniem numerów poświadczanych stron dokumentu – w tym przypadku koniecznym jest ponumerowanie wszystkich stron załącznika), daty oraz podpisu (czytelnego w przypadku braku pieczętowania imiennej lub nieczytelnego wraz z pieczętą imienną) osoby upoważnionej do reprezentowania Beneficjenta – osoby, która złożyła podpis na wniosku o dofinansowanie projektu.

Uwaga:

Wniosek musi być opatrzony w części V pieczęciami (instytucjonalną oraz imienną), podpisany i opieczętowny (w miejscu do tego przeznaczonym) przez osobę/y upoważnioną/e do podejmowania decyzji wiążących w stosunku do Beneficjenta (musi to być ta sama osoba lub te same osoby, które zostały wskazane w punkcie 2.6 wniosku o dofinansowanie). W punkcie 2.6 wniosku należy wskazać sposób reprezentacji Beneficjenta (np. jednoosobowo, dwie osoby łącznie).

Podpisanie/opieczętownie wniosku przez inną osobę/y niż wskazaną/e w pkt 2.6 wniosku o dofinansowanie będzie skutkowało odrzuceniem wniosku z powodu niespełnienia ogólnych kryteriów formalnych.

Uwaga:

Nie ma konieczności parafowania każdej strony wniosku ani harmonogramu projektu oraz szczegółowego budżetu projektu, stanowiących część aplikacji identyfikowanych sumą kontrolną.

2. Wymagane załączniki

2.1 Załączniki przedkładane obligatoryjnie przez Beneficjenta wraz z wnioskiem w odpowiedzi na konkurs

Załączniki wymagane na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie projektu:

- 1) dokumenty określające sytuację finansową **Beneficjenta i Partnera/Partnerów** (kopie poświadczane za zgodność z oryginałem):

Instytucja Ogłaszająca Konkurs wymaga następujących dokumentów określających sytuację finansową Beneficjenta i Partnera/Partnerów (za ostatni zamknięty rok obrotowy):

- **sprawozdanie finansowe** – bilans oraz rachunek zysków i strat (w przypadku Beneficjentów i Partnera/Partnerów sporządzających powyższe dokumenty zgodnie z przepisami o rachunkowości) lub
- **uproszczone sprawozdanie finansowe** – uproszczony bilans oraz rachunek zysków i strat (w przypadku Beneficjentów i Partnera/Partnerów nie sporządzających sprawozdania

finansowego), zgodnie z zakresem ustalonym w załączniku nr 1 do Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)

Dla wniosków złożonych do 31.03.2009 r. dopuszcza się złożenie sprawozdania finansowego za 2007 r.

W przypadku podmiotów prowadzących działalność poniżej jednego roku, które nie zamykały dotychczas roku obrotowego:

- **bilans otwarcia oraz wyciąg z rachunku bankowego** (lub w miejsce wyciągu bankowego inny dokument np. zaświadczenie z banku dotyczące historii rachunku bankowego) za ostatnie trzy miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

W przypadku Beneficjentów oraz Partnera/Partnerów należących do sektora finansów publicznych nie są wymagane dokumenty określające ich sytuację finansową.

Powyższe załączniki podlegają weryfikacji na etapie oceny formalnej.

Informujemy, iż załączniki inne niż wskazane jako obligatoryjne nie będą przedmiotem oceny.

Każdy z dwóch kompletów dokumentów, tj. wniosków o dofinansowanie projektu wraz z wymaganymi załącznikami powinien być trwale spięty!

Uwaga:

Załączniki należy przedłożyć w dwóch egzemplarzach – po jednym egzemplarzu do każdego wniosku o dofinansowanie projektu.

Dokumenty określające sytuację finansową Beneficjenta przedkładane są w kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentowania Beneficjenta (osobę, która złożyła podpis na wniosku o dofinansowanie projektu).

Dokumenty określające sytuację finansową Partnera przedkładane są w kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentowania Partnera.

Sposób poświadczania za zgodność z oryginałem został opisany w pkt IV, 1 dokumentacji konkursowej.

2.2 Załączniki przedkładane przez Beneficjenta po wyborze projektu do realizacji

Na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie projektu Instytucja Ogłaszająca Konkurs będzie wymagać od ubiegającego się o dofinansowanie złożenia, w terminie 10 dni roboczych następujących załączników:

- Potwierdzonego za zgodność z oryginałem aktualnego wyciągu z KRS, innego właściwego rejestru (np. ewidencja działalności gospodarczej), z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku lub inny dokument potwierdzający formę i charakter prowadzonej działalności Beneficjenta oraz Partnera/Partnerów – jeśli dotyczy, wraz z danymi osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu Beneficjenta oraz Partnera/Partnerów – jeśli dotyczy;

- Pełnomocnictwa do reprezentowania Beneficjenta – jeśli dotyczy;
- Potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii umowy/porozumienia pomiędzy Partnerami (w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie);
- Oświadczenia Beneficjenta oraz Partnera/Partnerów (jeśli dotyczy) o kwalifikowalności podatku VAT;
- Oświadczenia o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych programów operacyjnych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem;
- Zaświadczeń o otrzymanej w ciągu 3 ostatnich lat pomocy de minimis i/lub informacji o otrzymanej pomocy publicznej, zawierającej w szczególności dane o dacie jej udzielenia, podstawie prawnej, formie i przeznaczeniu, w sytuacji gdy Beneficjent ubiega się o pomoc inną niż pomoc de minimis – na podstawie art. 37 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. nr 59, poz.404, z 2008 r. Nr 93, poz. 585).

Uwaga:

Nie złożenie żądanych załączników w komplecie w wyznaczonym terminie oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

Brak zgodności treści załączników z informacjami przekazanymi we wniosku skutkuje niezawarciem umowy z Beneficjentem.

3. Miejsce i termin składania wniosków

Konkurs ma charakter otwarty i zostaje ogłoszony z dniem **3 lutego 2009 r.** Nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły do 31.12. 2009 r., do wyczerpania alokacji konkursu lub jego zamknięcia.

Konkurs zostanie zawieszony w sytuacji, gdy wnioskowana kwota dofinansowania złożonych projektów przekroczy wartość 150 % kwoty środków przeznaczonych na konkurs/pozostających do zakontraktowania w przypadku kolejnych rund aplikacyjnych realizowanych w ramach danego konkursu. Informacja o planowanym zawieszeniu konkursu zostanie zamieszczona na stronie internetowej WUP z wyprzedzeniem 5 dni roboczych przez datą zawieszenia konkursu. Wnioski złożone po zawieszeniu konkursu nie będą rozpatrywane. Nabór projektów zostanie wznowiony po zakończeniu posiedzenia KOP i ogłoszeniu listy rankingowej, o ile wartość dofinansowania projektów rekomendowanych do realizacji nie wyczerpie kwoty środków przeznaczonych na konkurs.

Zastrzega się możliwość zamknięcia lub zawieszenia konkursu inną uzasadnioną decyzją IOK.

Planowane terminy posiedzeń Komisji Oceny Projektów: marzec 2009 r., kwiecień 2009 r., czerwiec 2009 r., sierpień 2009 r., październik 2009 r., styczeń 2010 r.

Zastrzega się możliwość zmiany częstotliwości posiedzeń KOP, w zależności od przebiegu procedury konkursowej.

W ramach kolejnych posiedzeń KOP ocenie merytorycznej podlegać będą wnioski o dofinansowanie złożone w następujących terminach:

Okres składania wniosków o dofinansowanie	Planowany termin posiedzenia KOP	Planowany termin rozstrzygnięcia danej rundy aplikacyjnej
3 luty – 27 luty 2009	marzec 2009	kwiecień 2009
2 marzec – 31 marzec 2009	kwiecień 2009	maj 2009
1 kwiecień – 29 maj 2009	czerwiec 2009	lipiec 2009
1 czerwiec – 31 lipiec 2009	sierpień 2009	wrzesień 2009
3 sierpień – 30 wrzesień 2009	październik 2009	listopad 2009
1 październik – 31 grudzień 2009	styczeń 2010	luty 2010

Raz w miesiącu na stronie internetowej IOK zostanie zamieszczona informacja na temat przebiegu konkursu – trwania naboru projektów oraz o stanie wykorzystania alokacji oraz na bieżąco informacja dotycząca terminów rozpoczęcia prac KOP oraz ewentualnego wznowienia konkursu w przypadku jego zawieszenia.

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektów wraz z wymaganymi załącznikami będą przyjmowane w siedzibie **Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, ul. Pogodna 22, 15-354 Białystok, Punkt Przyjęć Wniosków, pokój nr 02**. Wnioski można składać osobiście, przesać przesyłką kurierską lub pocztą. W przypadku wniosków nadsyłanych pocztą lub przesyłką kurierską o przyjęciu wniosku decyduje data i godzina wpływu wniosku do Punktu Przyjęć Wniosków WUP w Białymstoku.

Wniosek należy złożyć w zamkniętej (zaklejonej) kopercie, oznaczonej zgodnie z poniższym wzorem:

Nazwa i adres Beneficjenta (projektodawcy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Wydział Informacji i Promocji EFS - Punkt Przyjęć Wniosków

ul. Pogodna 22

15 – 354 Białystok

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu: „...*tytuł projektu*...”

Konkurs numer 1/POKL/6.1.1/2009

w ramach Poddziałania 6.1.1 „Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.”

V. Proces oceny i wyboru projektów

Każdemu Wnioskodawcy przysługuje prawo pisemnego wystąpienia do IOK o wycofanie złożonego przez siebie wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO KL z dalszych etapów procedury udzielania dofinansowania tj. zarówno na etapie oceny formalnej, jak i merytorycznej. Po wpłynięciu pisma IOK niezwłocznie zaprzestaje dalszej oceny wniosku, o czym informuje Beneficjenta.

1. Weryfikacja formalna

Pierwszym etapem weryfikacji wniosku jest ocena formalna polegająca na sprawdzeniu kompletności i poprawności złożonej dokumentacji na podstawie ogólnych kryteriów formalnych oraz szczegółowych kryteriów dostępu w terminie 14 dni roboczych od daty złożenia wniosku.

Wniosek spełniający kryteria formalne zostaje przekazany do oceny merytorycznej.

Ocena formalna zostanie przeprowadzona przy pomocy Karty oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego PO KL, stanowiącej Załącznik nr 3 do niniejszej dokumentacji konkursowej.

Ogólne kryteria formalne:

- 1) wniosek złożono we właściwej instytucji;
- 2) wniosek wypełniono w języku polskim;
- 3) wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie (i właściwą dokumentacją konkursową);

- 4) wraz z wnioskiem złożono wymagany kompletny załącznik lub załączniki (zgodnie z Systemem Realizacji PO KL);
- 5) działania przewidziane w projekcie nie są współfinansowane z innych wspólnotowych instrumentów finansowych;
- 6) wniosek złożono w terminie wskazanym przez instytucję prowadzącą nabór projektów;
- 7) okres realizacji projektu jest zgodny z Systemem Realizacji PO KL;
- 8) wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie (na podstawie art. 211 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych);
- 9) wniosek stanowi odpowiedź na konkurs (wpłynął w odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie).

Uwaga:

Ocena wniosku na podstawie kryteriów formalnych określonych w punktach 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 ma postać „0-1”, tzn. „spełnia – nie spełnia”. Wnioski niespełniające jednego lub więcej kryteriów są odrzucane na etapie oceny formalnej, bez możliwości ich korekty lub uzupełnienia.

Wnioskodawca składając podpis pod oświadczeniem zawartym w pkt V wniosku, oświadcza jednocześnie, że działania przewidziane w projekcie nie są współfinansowane z innych wspólnotowych instrumentów finansowych.

Uwaga:

Następujące uchybienia formalne w zakresie spełniania kryterium określonego w punkcie 3, tj.: *wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie (i właściwą dokumentacją konkursową)* skutkują odrzuceniem wniosku bez możliwości jego skorygowania i/lub uzupełnienia:

- Brak w części V wniosku wymaganych w dokumentacji konkursowej pieczęci oraz podpisu osoby upoważnionej (patrz pkt IV.1 dokumentacji);
- Podpisanie wniosku w części V wniosku przez inną osobę (osoby) niż wskazana (wskazane) w pkt. 2.6 wniosku;
- Niezłożenie wniosku w dwóch egzemplarzach papierowych (oryginał + kopia poświadczona za zgodność z oryginałem zgodnie ze sposobem określonym w dokumentacji konkursowej (patrz pkt IV.1) albo dwa oryginały) oraz wersji elektronicznej wniosku (plik XML);
- Niezłożenie wraz z wnioskiem 2 egzemplarzy wymaganych załączników (oryginał + kopia poświadczona za zgodność z oryginałem zgodnie ze sposobem określonym w dokumentacji konkursowej albo 2 kopii poświadczonych za zgodność

z oryginałem zgodnie ze sposobem określonym w dokumentacji konkursowej – patrz pkt IV.2.1):

- a) dokumentu potwierdzającego sytuację finansową wnioskodawcy (oraz Partnera/Partnerów projektu – w przypadku projektu partnerskiego) - nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych; wymogi w zakresie rodzaju dokumentów są określone w pkt IV.2.1 dokumentacji konkursowej.
- Inna suma kontrolna w wersji papierowej i elektronicznej wniosku i/lub różne sumy kontrolne na stronach wersji papierowej;
- Brak co najmniej jednej strony w którymkolwiek egzemplarzu wniosku;

W sytuacji braku możliwości odczytu wersji elektronicznej wniosku (plik XML), Instytucja Ogłaszająca Konkurs dopuszcza możliwość skorygowania przedmiotowego braku formalnego poprzez dostarczenie przez Wnioskodawcę w terminie wyznaczonym przez WUP elektronicznej wersji wniosku o sumie kontrolnej zgodnej z wersją papierową. Nie przewiduje się możliwości skorygowania powyższego braku formalnego w sytuacji, gdy wniosek obciążony jest dodatkowo innymi błędami skutkującymi odrzuceniem wniosku na etapie oceny formalnej. Instytucja Ogłaszająca Konkurs nie przewiduje możliwości korygowania i/lub uzupełniania innych braków formalnych.

Szczegółowe kryteria dostępu

Szczegółowe kryteria dostępu są obowiązkowe dla wszystkich Wnioskodawców i podlegają weryfikacji podczas oceny formalnej wniosku na podstawie treści wniosku i rejestru wniosków o dofinansowanie. Projekty, które nie spełniają kryteriów dostępu, są odrzucane. W ramach konkursu stosowane są następujące szczegółowe kryteria dostępu:

- Kryterium obszaru realizacji: wszystkie działania projektu są realizowane na obszarze województwa podlaskiego;
- Kryterium grupy docelowej: grupę docelową w projekcie stanowią wyłącznie osoby zamieszkujące na terenie województwa podlaskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego;
- Kryterium wartości finansowej projektu: minimalna wartość projektu wynosi 100 000,00 zł, maksymalna wartość projektu wynosi 1 200 000,00 zł;
- Kryterium okresu realizacji projektu: projekt nie dłuższy niż 18 miesięcy.
- Kryterium liczby wniosków o dofinansowanie składanych przez tego samego Wnioskodawcę: Wnioskodawca składa tylko jeden wniosek o dofinansowanie projektu.

Uwaga:

W przypadku złożenia przez Beneficjenta więcej niż jednego wniosku o dofinansowanie w trakcie trwania całej procedury konkursowej, jedynie aplikacja złożona jako pierwsza podlegać będzie ocenie formalnej.

Uwaga:

Ocena wniosku na podstawie szczegółowych kryteriów dostępu ma postać „0-1”, tzn. „spełnia – nie spełnia”. Wnioski niespełniające jednego lub więcej kryteriów są odrzucane na etapie oceny formalnej, bez możliwości ich uzupełnienia.

2. Ocena merytoryczna

W ramach oceny merytorycznej weryfikowane jest spełnianie ogólnych kryteriów horyzontalnych, ogólnych kryteriów merytorycznych oraz szczegółowych kryteriów strategicznych.

Ogólne kryteria horyzontalne

- zgodność z właściwymi politykami i zasadami wspólnotowymi (w tym: polityką równych szans i koncepcją zrównoważonego rozwoju) oraz prawodawstwem wspólnotowym;
- zgodność z prawodawstwem krajowym;
- zgodność ze Szczegółowym Opisem Priorytetów PO KL.

Ocena spełniania powyższych kryteriów ma postać „0-1” tzn. „spełnia – nie spełnia”.

Wniosek niespełniający jednego lub więcej kryteriów jest odrzucany i nie podlega dalszej ocenie według ogólnych kryteriów merytorycznych.

Ogólne kryteria merytoryczne

- jakości projektu:
 - uzasadnienie potrzeby realizacji projektu w kontekście celów szczegółowych określonych dla danego Priorytetu PO KL;
 - sposób wyboru i zapewnienia udziału w projekcie określonych grup docelowych;
 - wartość dodana projektu;
 - adekwatność doboru instrumentów służących realizacji projektu do sytuacji i potrzeb grupy docelowej;
 - rezultaty projektu;
 - racjonalność harmonogramu działań
- beneficjenta:

- wiarygodność - doświadczenie w zarządzaniu projektami, potencjał instytucjonalny (w tym potencjał kadrowy i finansowy);
- sposób zarządzania projektem (czytelność zasad realizacji);
- finansowania projektu:
 - niezbędność wydatku do realizacji projektu i osiągnięcia jego celów;
 - efektywność wydatków projektu (relacja nakład/rezultat);
 - kwalifikowalność wydatków.

Szczegółowe kryteria strategiczne

- w ramach projektu zastosowane zostanie w odniesieniu do każdego uczestnika projektu wsparcie w formie pośrednictwa pracy i/lub poradnictwa zawodowego (poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania) oraz jednocześnie w co najmniej jednej z niżej wymienionych form (kompleksowość wsparcia):
 - staże/praktyki zawodowe
 - szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych
 - subsydiowanie zatrudnienia.

Projekty spełniające powyższe kryterium strategiczne, na etapie oceny merytorycznej, uzyskują premię punktową w wysokości 5 punktów.

- grupę docelową projektu stanowią jednocześnie: w co najmniej 50% osoby powyżej 45 roku życia, w co najmniej 5% osoby niepełnosprawne oraz w co najmniej 50% kobiety.

Projekty spełniające powyższe kryterium strategiczne, na etapie oceny merytorycznej, uzyskują premię punktową w wysokości 5 punktów.

Uwaga:

Ocena merytoryczna wniosku na podstawie kryteriów strategicznych będzie dokonywana w formie „0-1”, tzn. spełnia- nie spełnia”. Wnioski, które otrzymały minimum punktowe (od obu oceniających) oraz które spełniają kryteria strategiczne, otrzymają dodatkowo premie punktowe.

Ocena merytoryczna wniosku na podstawie ogólnych kryteriów merytorycznych jest dokonywana zgodnie z *Kartą oceny merytorycznej* wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego PO KL, stanowiącą Załącznik nr 4 do dokumentacji konkursowej, w następującej skali punktowej:

- Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu: 20 pkt
- Grupy docelowe projektu: 15 pkt

- Działania: 15 pkt
- Rezultaty projektu: 25 pkt
- Potencjał wnioskodawcy i sposób zarządzania: 10 pkt
- Wydatki projektu: 15 pkt

Oceną projektów zajmować się będzie Komisja Oceny Projektów (KOP) umiejscowiona w WUP w Białymstoku.

Ocena każdego z projektów dokonywana będzie przez dwie losowo wybrane osoby – członków KOP. Z dwóch niezależnych od siebie ocen (ogólnych oraz w poszczególnych pozycjach) wyciągnięte zostają średnie, które stanowią ostateczną ocenę projektu.

Maksymalna liczba punktów za spełnienie wszystkich ogólnych kryteriów merytorycznych wynosi 100 punktów, a wszystkich kryteriów strategicznych 10 punktów. Maksymalna możliwa do uzyskania liczba punktów wynosi 110. Projekt może zostać przyjęty do dofinansowania, jeśli średnia arytmetyczna dokonanych ocen wynosi: minimum 60 punktów ogółem za spełnienie kryteriów merytorycznych i jednocześnie co najmniej 60 % punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej (zgodnie z wzorem Karty oceny merytorycznej).

Wniosek, który otrzymał 60 punktów i więcej oraz przynajmniej 60% punktów w każdej pozycji oceny, nadal może nie zostać przyjęty do realizacji – sytuacja taka będzie miała miejsce, gdy wartość pozytywnie ocenionych wniosków przekroczy wartość środków przeznaczonych na konkurs. Dofinansowanie otrzymają wtedy tylko wnioski o wyższej liczbie punktów, znajdujące się na wyższych pozycjach listy rankingowej.

3. Informacja o wynikach konkursu

Po zaakceptowaniu przez Dyrektora WUP listy rankingowej wniosków ocenionych w trakcie prac KOP, Beneficjent otrzyma pismo informujące o:

- możliwości przyjęcia wniosku do realizacji;
- możliwości podjęcia negocjacji – pismo informujące o wyniku oceny merytorycznej, a także propozycji dokonania zmian merytorycznych w treści wniosku lub/i zmian w budżecie projektu;

lub

- pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, ale nieprzyjęciu go do dofinansowania z powodu braku środków finansowych;

- odrzuceniu wniosku – pismo informujące Wnioskodawcę o negatywnym rozpatrzeniu wniosku wraz z podaniem przyczyny.

4. Negocjacje

Prawo podjęcia negocjacji mają wyłącznie Beneficjenci, których projekty zostały ocenione pozytywnie oraz którzy, biorąc pod uwagę wysokość dostępnej w konkursie alokacji, mają realną szansę na otrzymanie dofinansowania.

Negocjacje mogą dotyczyć zarówno zakresu merytorycznego jak i budżetu projektu, w tym wysokości kwoty dofinansowania oraz wysokości i metodologii wyliczenia kosztów pośrednich. Wnioskodawca, któremu przyznano niższą od wnioskowanej kwotę dofinansowania ze względu na zidentyfikowanie wydatków nieuzasadnionych, zawyżonych, czy niekwalifikowalnych, ma prawo podjąć negocjacje z WUP, o ile dysponuje istotnymi argumentami świadczącymi o prawidłowości swoich założeń budżetowych.

Negocjacje należy podjąć w terminie 5 dni od otrzymania pisma informującego o tym przypadku i muszą zostać zakończone w ciągu 20 dni.

Negocjacje prowadzone są w formie pisemnej przez Dyrektora WUP lub osobę przez niego upoważnioną. Protokół z negocjacji załącza się do dokumentacji projektu oraz dołącza do protokołu z prac KOP.

Jeśli w wyniku negocjacji zmieni się zakres merytoryczny i/lub budżet projektu będzie inny od pierwotnie wnioskowanego, wówczas Wnioskodawca składa w terminie 5 dni od zakończenia negocjacji skorygowany (wyłącznie o ustalenia zawarte w protokole z negocjacji) wniosek o dofinansowanie (w pliku xml oraz 2 egzemplarzach papierowych – oryginał oraz kserokopia poświadczona za zgodność z oryginałem)

5. Procedura odwoławcza

Wnioskodawca, którego projekt nie został wyłoniony do dofinansowania, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tej sprawie może złożyć do IOK pisemny protest. Wniesienie protestu po terminie skutkuje jego pozostawieniem bez rozpatrzenia, o czym niezwłocznie informuje się Wnioskodawcę. Protest może dotyczyć zarówno oceny formalnej, jak i merytorycznej oraz powinien zawierać precyzyjne wskazanie podnoszonych zarzutów.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu ubiegający się o dofinansowanie, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tym zakresie, może wnieść wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Instytucji Zarządzającej PO KL. Wniesienie wniosku do innej instytucji lub złożenie go po terminie skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia, o czym niezwłocznie pisemnie informuje się podmiot, który wniósł wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Wniesienie protestu (i wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) przez danego Wnioskodawcę nie wstrzymuje biegu procedury wyboru pozostałych wniosków w danej rundzie aplikacyjnej.

Szczegółowe zasady postępowania odwoławczego określają Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych z dnia 9 września 2008 r.

6. Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu i przedłożenie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy

Jeśli Wnioskodawca otrzymał pismo informujące go o możliwości przyjęcia wniosku do realizacji lub z pozytywnym dla siebie skutkiem zakończył negocjacje z WUP, na wezwanie WUP w terminie 10 dni od otrzymania przez niego informacji w tej sprawie składa wszystkie wymagane dokumenty (załączniki) do umowy o dofinansowanie. Niezłożenie żądanej dokumentacji w komplecie w wyznaczonym terminie oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

Podstawą zobowiązania Beneficjenta (Wnioskodawcy) do realizacji projektu jest umowa o dofinansowanie projektu (Załącznik nr 5 do niniejszej dokumentacji konkursowej), której załącznikiem jest wniosek złożony do konkursu i wybrany do realizacji (z ewentualnymi zmianami wynikającymi z negocjacji).

W przypadku, gdy wartość przyznanego dofinansowania nie przekracza 1 000 000,00 PLN, Beneficjent wnosi zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Jeśli przyznana kwota dofinansowania przekracza kwotę 1 000 000,00 PLN, wówczas zabezpieczenie ustanawiane jest w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej, na kwotę odpowiadającą minimum 150% średniej wysokości transzy środków z dotacji rozwojowej przekazanej na finansowanie projektu.

Po podpisaniu każdej umowy o dofinansowanie oraz po zakończeniu podpisywania umów o dofinansowanie projektów z Beneficjentami w danej rundzie aplikacyjnej WUP ogłasza tą informację na swojej stronie internetowej oraz w swojej siedzibie w publicznie dostępnym miejscu.

Szczegółowe wytyczne dotyczące realizacji projektu określa System Realizacji PO Kapitał Ludzki dostępny na stronie internetowej www.efs.gov.pl oraz www.up.podlasie.pl

7. Zmiany w projekcie

Dopuszczalne jest dokonywanie przesunięć w budżecie projektu do 10% wartości środków w odniesieniu do zadania, z którego przesuwane są środki jak i do zadania, na które przesuwane są środki w stosunku do zatwierzonego wniosku bez konieczności informowania podmiotu będącego stroną umowy. Powyższe przesunięcia nie mogą jednak zwiększać wysokości środków przeznaczonych na wynagrodzenia personelu w ramach danego zadania oraz wpływać na wielkość i przeznaczenie przyznanej pomocy publicznej – jeśli dotyczy.

Wszelkie inne odstępstwa od założeń określonych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie traktowane są jako zmiany w projekcie i wymagają zgłoszenia (nie później niż na 1 miesiąc przed planowanym zakończeniem realizacji projektu) oraz uzyskania pisemnej zgody podmiotu będącego stroną umowy w terminie 15 dni roboczych od otrzymania zgłoszenia zmiany. Niemniej jednak, zatwierdzenie zmian w projektach nie wymaga formy aneksu do umowy.

W przypadku wprowadzania zmian do projektu, wydatki wynikające z tych zmian mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem zatwierdzenia zmian w projekcie przez podmiot będący stroną umowy. W związku z powyższym, w takiej sytuacji Beneficjent do czasu zatwierdzenia zmian przez podmiot będący stroną umowy ponosi wydatki na własne ryzyko.

8. Płatności

Projekty konkursowe w ramach PO KL są rozliczane na podstawie wniosku Beneficjenta o płatność. We wniosku o płatność Beneficjent wykazuje postęp finansowy i rzeczowy z realizacji projektu, przy czym obowiązuje zasada, zgodnie z którą postęp rzeczowy powinien korespondować z przedstawionymi wydatkami (postępem finansowym).

Beneficjent na realizację projektu otrzymuje dotację rozwojową, która będzie zaliczkowo przekazywana transzami, zgodnie z przedstawionym przez Beneficjenta harmonogramem.

Wzór wniosku o płatność dla PO KL stanowi Załącznik nr 5.4 do niniejszego dokumentu.

Rozliczając poniesione wydatki we wnioskach o płatność Beneficjent nie może przekroczyć łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych wynikającej z zatwierzonego wniosku o dofinansowanie projektu. Ponadto Beneficjenta obowiązują limity wydatków wskazane w odniesieniu do każdego zadania w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie. Należy jednak zaznaczyć, że poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu, przedkładanym na etapie wyboru projektu. Beneficjent jest bowiem rozliczany ze zrealizowanych zadań w ramach projektu.

Beneficjent załącza do wniosku o płatność:

1. Zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki. Zestawienie może mieć formę:
 - wydruku z ewidencji księgowej Beneficjenta;
 - tabeli w formie zawartej w załączniku do wzoru wniosku o płatność.
2. Załącznik pt. Szczegółowa charakterystyka udzielonego wsparcia, który wypełniany jest przez Beneficjenta realizującego wsparcie na rzecz osób lub instytucji;
3. Wyciągi bankowe z rachunku projektu, za okres, którego dotyczy wniosek o płatność;
4. W przypadku płatności gotówkowych, raporty kasowe lub zestawienie płatności gotówkowych.

Wniosek o płatność jest składany w terminach określonych w umowie o dofinansowanie projektu, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące oraz – w przypadku wniosku o płatność końcową – nie później niż 30 dni od zakończenia okresu realizacji projektu. Wniosek o płatność składany jest w wersji papierowej i elektronicznej.

9. Sprawozdawczość

Funkcję sprawozdania z postępów realizacji projektu spełnia wniosek o płatność w części sprawozdawczej, która zawiera informacje dotyczące:

1. postępu rzeczowo–finansowego realizacji projektu wraz ze wskaźnikami realizacji projektu za dany okres rozliczeniowy,
2. problemów i trudności we wdrażaniu projektu (oraz środki zaradcze),
3. prognozy realizacji projektu w kolejnym okresie sprawozdawczym, w tym płatności na kolejne kwartały uwzględniające cały okres realizacji projektu,
4. informacje dotyczące zgodności z politykami wspólnotowymi i prawem wspólnotowym.

Brak wydatków po stronie Beneficjenta nie zwalnia go z obowiązku przedłożenia wniosku o płatność z wypełnioną częścią sprawozdawczą.

Obowiązki Beneficjenta w zakresie sprawozdawczości określa umowa o dofinansowanie projektu.

Podmiot udzielający pomocy publicznej ma obowiązek przygotowania i przedstawienia sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzielaniu takiej

pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153 poz. 952).

10. Ochrona danych osobowych

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) zleci Beneficjentowi przetwarzanie danych osobowych w zakresie określonym przez Instytucję Zarządzającą. Celem przetwarzania danych osobowych jest umożliwienie monitoringu, kontroli i ewaluacji projektu/Programu. Ze strony Beneficjenta do przetwarzania danych będą mogły zostać dopuszczone jedynie osoby, które uzyskają imienne upoważnienie, zgodnie z art. 37 ww. ustawy, po podpisaniu oświadczenia o zachowaniu w tajemnicy danych osobowych, do których osoby te uzyskają dostęp w związku z realizacją projektu. Imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, będą wydawane przez Beneficjenta.

11. Przechowywanie dokumentów

W przypadku zlecenia części zadań w ramach projektu wykonawcy, Beneficjent zobowiązuje się do zastrzeżenia w umowie z wykonawcą prawa wglądu do dokumentów wykonawcy związanych z realizowanym projektem, w tym dokumentów finansowych.

Beneficjent zostanie zobowiązany do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu do dnia określonego w umowie o dofinansowanie projektu w sposób zapewniający dostępność, poufność i bezpieczeństwo oraz do informowania Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) o miejscu archiwizacji dokumentów związanych z realizowanym projektem.

W przypadku zmiany miejsca archiwizacji dokumentów oraz w przypadku zawieszenia lub zaprzestania przez Beneficjenta działalności, Beneficjent będzie zobowiązany do pisemnego poinformowania Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) o miejscu archiwizacji dokumentów związanych z realizowanym projektem.

W przypadku konieczności przedłużenia terminu przechowywania dokumentów dotyczących projektu, Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) powiadomi o tym pisemnie Beneficjenta.

12. Promocja projektu

Beneficjent zostanie zobowiązany do prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych kierowanych do opinii publicznej, informujących o finansowaniu realizacji projektu przez Unię Europejską zgodnie z wymogami, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz uchylającym rozporządzenie nr 1260/1999 oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) udostępni Beneficjentowi obowiązujące logotypy do oznaczania Projektu.

13. Projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej

W ramach Poddziałania 6.1.1 w roku 2009 nie przewiduje się możliwości realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w rozumieniu Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 16 sierpnia 2007 r. w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

VI. Kontakt z Instytucją Ogłaszającą Konkurs

Wszelkie zapytania dotyczące dokumentacji konkursowej należy przedkładać wyłącznie w formie pisemnej: pocztą, faksem lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na podany poniżej adres.

Adres poczty elektronicznej: [paulina.jurkowska @wup.wrotapodlasia.pl](mailto:paulina.jurkowska@wup.wrotapodlasia.pl)

fax: (085) 74 97 209

Osobami upoważnionymi do kontaktów z oferentami w zakresie zapisów dokumentacji konkursowej są:

Pani Beata Dyczewska – kierownik Oddziału ds. Projektów Rynku Pracy w ramach PO KL,

Pani Paulina Jurkowska – specjalista ds. programów w Oddziale ds. Projektów Rynku Pracy w ramach PO KL.

Zapytania o charakterze ogólnym, dotyczące przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu można przedkładać **telefonicznie, pocztą, faksem lub drogą elektroniczną na adres i numer telefonu podany poniżej:**

Adres poczty elektronicznej: informacja.efs@wup.wrotapodlasia.pl

Tel: (085) 74 97 247

Fax: (085) 74 97 209

Adres: Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, ul. Pogodna 22, 15-354 Białystok

Zapytania wraz z udzielonymi odpowiedziami zostaną umieszczone na stronie internetowej WUP:

www.up.podlasie.pl

ZAŁĄCZNIKI DO DOKUMENTACJI KONKURSOWEJ

- Załącznik nr 1: Wzór wniosku o dofinansowanie projektu
- Załącznik nr 2: Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie
- Załącznik nr 3: Karta oceny formalnej wniosku o dofinansowanie realizacji projektu konkursowego PO KL
- Załącznik nr 4: Karta oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie realizacji projektu konkursowego PO KL
- Załącznik nr 5: Wzór umowy o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami
- Załącznik nr 5.1: Zakres danych uczestników projektu – załącznik do umowy
- Załącznik nr 5.2: Oświadczenie o kwalifikowalności VAT – załącznik do umowy
- Załącznik nr 5.3: Harmonogram płatności – załącznik do umowy
- Załącznik nr 5.4: Wzór wniosku o płatność
- Załącznik nr 5.5: Wymagania w odniesieniu do informatycznego systemu finansowo – księgowego – załącznik do umowy
- Załącznik nr 5.6: Wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych
- Załącznik nr 5.7: Wzór upoważnienia do przetwarzania danych osobowych
- Załącznik nr 5.8: Oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych programów operacyjnych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem – załącznik do umowy
- Załącznik nr 6: Lista sprawdzająca